

PREDNACRT

Na temelju članka 26. stavak 1. točka b) Ustava Županije Posavske («Narodne novine Županije Posavske», broj: 1/96, 3/96, 7/99, 3/00, 5/00, 7/04, 18/21), Skupština Županije Posavske, na sjednici održanoj dana _____ godine, donosi

Zakon o poljoprivrednom zemljištu u Županiji Posavskoj

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom utvrđuju se: definicije, temeljna načela i upravljanje, zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje, evidencije, nadzor nad provedbom ovoga zakona, kaznene odredbe, prijelazne i završne odredbe, kao i ostala značajna pitanja koja se odnose na poljoprivredno zemljište na području Županije Posavske (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2.

Poljoprivredno zemljište je prirodno bogatstvo i dobro od općeg interesa za općine, grad, Županiju, Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosnu i Hercegovinu, uživa posebnu zaštitu, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Članak 3.

Cilj donošenja zakona je očuvanje, namjensko korištenje, povećanje proizvodne sposobnosti i unapređenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, kao ograničenog i neobnovljivog prirodnog resursa, bez obzira u čijem je vlasništvu, te usklađivanje interesa svih subjekata u korištenju poljoprivrednog zemljišta u gospodarskom i ekonomskom razvoju Županije.

Cilj predviđen stavkom 1. ovog članka ostvarit će se putem Strategije gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Strategija), Strategije upravljanja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Županije Posavske (u daljnjem tekstu: Strategija upravljanja) koju donosi Vlada Županije Posavske na prijedlog Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske, Programa unapređenja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Program gospodarenja) i drugih programa i projekata.

U cilju navedenog utvrđuje se prioritetom stavljanje u funkciju zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, zaustavljanje usitnjavanja i poticanje okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, smanjenje administrativnih zapreka kako bi se olakšalo raspolaganje poljoprivrednim zemljištem, omogućio ostanak ljudi i osigurao rad poljoprivrednih proizvođača.

Članak 4.

Poljoprivredno zemljište, u smislu ovog zakona, je zemljište koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici, močvare i drugo zemljište koje bi se po svojim prirodnim i ekonomskim osobinama najbolje moglo koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se i zemljišta u inundacijskim područjima (zemljišta između nasipa za obranu od voda i vodotoka rijeka), na udaljenosti većoj od 10 metara od nožice nasipa, a služe za poljoprivrednu proizvodnju.

Obradivim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovog zakona, smatraju se: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Oraničnim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovog zakona, smatraju se: oranice (njive) i vrtovi.

Neobradivim poljoprivrednim zemljištem u smislu ovog zakona, smatraju se pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare.

Neobradivo poljoprivredno zemljište može se odgovarajućim agrotehničkim mjerama pretvoriti u obradivo, ako bi time služilo interesima povećanja poljoprivredne proizvodnje.

Katastarska kultura poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina i katastra zemljišta, dok se ne dokaže suprotno.

Članak 5.

Minirano poljoprivredno zemljište, kao i zemljište za koje se opravdano sumnja da je minirano, smatra se poljoprivrednim zemljištem, ali se ne može koristiti za poljoprivrednu proizvodnju do dana uklanjanja mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava, odnosno njegova deminiranja ili do obavljanja stručnog očevida i davanja nalaza od strane ovlaštene institucije.

Šumsko, građevno i/ili drugo nepoljoprivredno zemljište nakon privođenja kulturi, odnosno poljoprivrednoj proizvodnji, smatra se poljoprivrednim i uvrštava u jednu od kategorija poljoprivrednog zemljišta.

Odluku o uvrštavanju zemljišta iz stavka 2. ovog članka u kategoriju poljoprivrednog zemljišta donosi gradonačelnik/općinski načelnik po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.

Neizgrađeno građevno zemljište, do privođenja konačnoj namjeni, mora se održavati sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno poljoprivredno zemljište, kojem je planom prostornog uređenja utvrđena druga namjena, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju dok rješenje o odobrenju za gradnju objekata, odnosno obavljanje drugih radova, ne postane konačno.

Članak 6.

Ukoliko je odredbama posebnog zakona utvrđen manji stupanj zaštite poljoprivrednog zemljišta u odnosu na zaštitu utvrđenu ovim zakonom, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Članak 7.

Nositelji prava vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem iz članka 4. ovog zakona ne mogu biti strane fizičke i pravne osobe, osim ako međunarodnim državnim ugovorom nije drukčije određeno.

Grad/općine su obvezne, zajedno s nadležnim pravobraniteljstvom, pristupiti i u

najkraćem roku, a najdulje 3 godine od donošenja ovog zakona, urediti neuređeno zemljišno-knjižno stanje na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, te uskladiti stanje zemljišnih knjiga sa katastrom nekretnina, sve s ciljem jasnog utvrđivanja vlasnika poljoprivrednog zemljišta te zakonitog gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države sukladno ovom zakonu.

U slučaju da je u zemljišne knjige kao vlasnik poljoprivrednog zemljišta upisana pravna osoba koja više ne postoji, a koja se činjenica može utvrditi uvidom u javne registre, a ista nema pravnog slijednika, gradonačelnik/općinski načelnik je dužan u roku od 60 dana od dana saznanja navedene činjenice, podnijeti zahtjev nadležnom pravobraniteljstvu radi provođenja zakonitog postupka prijenosa vlasništva na grad/općinu ili drugog vlasnika sukladno pozitivnim propisima.

Postupak iz stavka 3. ovog članka smatra se hitnim postupkom.

II. DEFINICIJE

Članak 8.

Izričaji u smislu ovoga zakona imaju sljedeće značenje:

1. Zemljište (FAO 1976.) obuhvaća fizikalni prostor: tlo, klimu, hidrologiju, geologiju, vegetaciju u obujmu koji utječe na mogućnost njegova korištenja te rezultate prošle i sadašnje aktivnosti čovjeka, kao i društveno-ekonomske parametre;
2. Tlo je trodimenzionalno tijelo, rastresiti površinski sloj zemljine kore nastao pod utjecajem pedogenetskih čimbenika kroz procese pedogeneze, a determinira se na osnovi njegovih unutarnjih svojstava;
3. Višenamjensko vrednovanje zemljišta je određivanje pogodnosti tla/zemljišta za višenamjensko korištenje u poljoprivredi;
4. Plodnost tla (zemljišta) je sposobnost tla da biljci pruži istodobno, kontinuirano i optimalno hranjiva, vodu, zrak, toplinu i medij za ukorjenjivanje;
5. Plodni i potencijalno plodni sloj tla obuhvaća oranični i podoranični sloj tla koji se karakterizira kvalitetnim fizičko-kemijskim svojstvima, odnosno plodnošću;
6. Sustavna kontrola plodnosti tla podrazumijeva skup mjera kojima se obavlja utvrđivanje stanja plodnosti tla i izrada planova za gnojidbu gajenih kultura kako bi se uz optimalnu gnojidbu ostvario adekvatan prinos, a da pri tome ne dođe do zagađenja okoliša;
7. Zapušteno poljoprivredno zemljište, u smislu ovog zakona, je neobrađeno zemljište koje je zakorovljeno i obraslo samoniklim i šumskim raslinjem, i na kojem je vegetacijsko proizvodni ostatak dulje od dvije godine;
8. Zaštita poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sustav mjera prevencije i sanacije, kojima se omogućava sprječavanje neželjenih stanja i uklanjanje evidentnih oštećenja nastalih na poljoprivrednom zemljištu;
9. Štetnim i opasnim tvarima u poljoprivrednom zemljištu smatraju se tvari koje mogu prouzročiti promjene fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava tla, uslijed čega se umanjuje njegova proizvodna sposobnost, odnosno onemogućava njegovo korištenje za poljoprivrednu proizvodnju;
10. Onečišćenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sve tvari i otpad od drveta, kamena, plastike, kovina, nemetala, tečne i druge ostatke, ako su ostavljeni na poljoprivrednoj površini;
11. Oštećenje zemljišta podrazumijeva narušavanje fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava zemljišta, a očituje se kroz sljedeće oblike: infekcija, kontaminacija, degradacija i destrukcija;
12. Infekcija (biološka kontaminacija) podrazumijeva poseban oblik zagađenja tla izazvan

- uzročnicima zaraznih bolesti, a koji se mogu prenijeti na životinje i ljude kao što su virusi, bakterije, paraziti, gljivice, rikecije i dr.;
13. Kontaminacija tla podrazumijeva unošenje različitih čvrstih, tečnih i plinovitih tvari, te radioaktivnih elemenata koji dovode do promjene prirodnih svojstava tla, kao i do akumulacije štetnih i opasnih tvari na poljoprivrednim kulturama;
  14. Degradacija predstavlja poseban oblik oštećenja zemljišta, koji se manifestira kroz kvarenje strukture, zbijanje i odnošenje površinskom erozijom plodnog sloja tla uslijed nepravilne obrade, neadekvatnog načina korištenja i gole sječe;
  15. Erozijska tla predstavlja poseban oblik odnošenja zemljišta koje može biti izazvano vodom, vjetrom i antropogenim djelovanjem, a javlja se kao površinska, brazdasta i jaružna;
  16. Destrukcija predstavlja najteži oblik oštećenja zemljišta u kojem se zemljište fizički uništava, pri čemu mu se trajno mijenja namjena korištenja, odnosno gdje se njegove ekološke funkcije pretvaraju u tehničke;
  17. Korištenje poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, podrazumijeva: temeljnu i dopunsku obradu zemljišta, uzgoj i održavanje voćnjaka, vinograda, livada i pašnjaka, kao i druge radove racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje;
  18. Uporabna vrijednost poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva određivanje kvalitete zemljišta po bonitetnim kategorijama, u odnosu na mogućnost njegova korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, uzimajući u obzir njegova prirodna svojstva, plodnost i zdravstveno stanje;
  19. Poljoprivredna suglasnost podrazumijeva izdavanje odobrenja za promjenu namjene korištenja zemljišta, ukoliko su ispunjeni svi zakonski uvjeti i izvršena naknada troškova, a izdaje se u formi rješenja;
  20. Održavanje poljoprivrednog zemljišta sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju smatra se korištenje, sprječavanje njegove zakorovljenosti i obrastanje samoniklim višegodišnjim raslinjem;
  21. Trajna promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, podrazumijeva svako korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju naselja, industrijskih objekata, vodenih akumulacija, željezničkih pruga, prometnica, sportskih terena, pošumljavanje ili izvođenje drugih radova kojima se trajno onemogućava korištenje tog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju;
  22. Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona, podrazumijeva promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta za određeno razdoblje, poslije koga se poljoprivredno zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju;
  23. Kapitalni objekti od općeg interesa su: prometnice, željeznice, zračne luke, hidroakumulacije, vodoprivredni objekti za obranu od poplava i objekti za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina površinskim kopom, poduzetničke zone, javni objekti;
  24. Naknada zbog promjene namjene poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva adekvatnu protuvrijednost u novcu na ime umanjavanja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
  25. Pristojba za zapušteno poljoprivredno zemljište podrazumijeva protuvrijednost u novcu na ime umanjavanja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
  26. Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva njegovu uporabu kroz ograničeno davanje u zakup radi ublažavanja posljedica umanjavanja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
  27. Agrotehničke mjere podrazumijevaju postupke kojima se: sprječavaju procesi erozije, sprječava zakorovljenost, regulira servisiranje poljoprivrednih strojeva i oruđa, obavlja čišćenje kanala, provodi zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na

- određenom području, poduzimaju mjere za zaštitu od poljskih šteta, iskorištavanje i uništavanje biljnih ostataka, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprečavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnju i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.;
28. Pašnjaci obuhvaćaju travnate površine koje se ne obrađuju, već se isključivo koriste za ispašu stoke;
  29. Nomadska ispaša stoke u smislu ovog zakona, podrazumijeva ispašu stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim zakonom nije drukčije određeno;
  30. Uređenje zemljišta podrazumijeva skup tehničkih, hidrotehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera, kojima se poboljšavaju uvjeti poljoprivredne proizvodnje, te povećava plodnost i proizvodni potencijal zemljišta;
  31. Arondacija je postupak zamjene, razmjene ili kupovine zemljišta među subjektima unutar arondacijskog područja i pripajanje tog zemljišta u korist drugog subjekta, radi okrupnjavanja parcela i racionalizacije obrade zemljišta;
  32. Komasaacija podrazumijeva skup mjera i postupaka kompleksnog uređenja zemljišta kojom se određeno šire područje uređuje: infrastrukturom, prometnom mrežom, kanalima, oblikovanjem parcela, okrupnjavanjem posjeda, tabeliranjem i drugim pratećim objektima u pravcu postizanja optimalnije i racionalnije poljoprivredne proizvodnje;
  33. Izvlaštenje je oduzimanje ili ograničavanje prava vlasništva na nekretninama uz naknadu prema tržišnoj vrijednosti, u svrhu izgradnje objekata ili izvedbu radova za koje je utvrđen opći interes;
  34. Rekultivacija tla podrazumijeva sustav tehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera i postupaka kojima se narušeno zemljište vraća u prvobitnu namjenu;
  35. Vođenje evidencije podrazumijeva sustavna registriranja i digitalnu obradu podataka o poljoprivrednom zemljištu;
  36. Minirano poljoprivredno zemljište podrazumijeva ono zemljište koje je kontaminirano ili se sumnja da je kontaminirano minama i eksplozivnim sredstvima;
  37. Odštetni cjenik podrazumijeva procijenjenu vrijednost štete za poljoprivredno zemljište i gajene kulture, nanesenu poljoprivrednom proizvođaču;
  38. Monitoring zemljišta podrazumijeva sustavno i permanentno praćenje stanja i promjena u zemljištu i na zemljištu;
  39. Zemljišno informacijski sustav (ZIS) je sustav registriranja, analize i obrade numeričke baze podataka uvezane sa topografskim i satelitskim grafičkim prikazom na bazi GIS tehnologije.

III. TEMELJNA NAČELA I UPRAVLJANJE

Članak 9.

Poljoprivredno zemljište kao temeljno sredstvo poljoprivredne proizvodnje ima prvenstvo korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, u odnosu na sve druge funkcije i namjene.

Članak 10.

Poslovi upravljanja, zaštite, uređenja i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta su poslovi od općeg interesa za općine, grad, Županiju, Federaciju i Bosnu i Hercegovinu.

Članak 11.

Interesi očuvanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta moraju se uzeti u obzir pri utvrđivanju strateških opredjeljenja, dokumenata prostornog uređenja, razvojnih programa, akcijskih planova, donošenju propisa i poduzimanju mjera od nadležnih tijela.

Članak 12.

Materijalni i drugi uvjeti za upravljanje, zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta osiguravaju se putem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), Županijskog ministarstva i gradskih/općinskih tijela uprave nadležnih za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: gradska/općinska tijela).

Članak 13.

Nadležna tijela uprave u Županiji, gradu i općinama, koja upravljaju poljoprivrednim zemljištem, dužna su surađivati i zajednički djelovati, te osigurati da se poljoprivredno zemljište koristi u skladu s odredbama ovog zakona.

Članak 14.

Vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta odgovoran je za sve aktivnosti koje imaju utjecaja na poljoprivredno zemljište, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

Članak 15.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta može se obavljati samo do stupnja na kojem se ne umanjuju njegova prirodna svojstva (fizička, kemijska i biološka) i proizvodna sposobnost. Svako korištenje poljoprivrednog zemljišta obavlja se uz znanstvenu i stručnu podlogu.

Članak 16.

Županija, grad i općine, kao i sve fizičke i pravne osobe i druge organizacije, dužni su štiti poljoprivredno zemljište na način da sprječavaju aktivnosti koje mogu ugroziti ili oštetiti poljoprivredno zemljište, ublažiti svaku takvu štetu, eliminirati posljedice takve štete i prema okolnostima osigurati da štetnik plati troškove eliminiranja posljedica, sanirati oštećeno poljoprivredno zemljište i dovesti ga u stanje u kojem je bilo prije pojave štete.

Nadzor nad provođenjem obveza iz ovog članka i vođenje postupaka s ciljem provođenja obveza iz ovog članka vrši grad/općina, a ako to grad/općina propusti izvršava Županijsko ministarstvo u skladu s odredbama ovog zakona.

Članak 17.

Zagađivači poljoprivrednog zemljišta dužni su platiti troškove kontrole, prevencije od zagađenja, odnosno platiti troškove za provedbu aktivnosti saniranja poljoprivrednog zemljišta od štetnih tvari koje mogu prouzročiti ili su prouzročile štetu na poljoprivrednom zemljištu.

Članak 18.

Trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u druge svrhe, moguće je provesti samo na temelju bonitetne kategorije zemljišta.

Za svaku trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u druge svrhe plaća se naknada.

Članak 19.

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na poljoprivredno zemljište, a kojima raspolažu tijela uprave.

Članak 20.

Pri prometu poljoprivrednog zemljišta obvezno se utvrđuje pravo prvenstva, po redoslijedu utvrđenom u ovom zakonu.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta, koji je donesen suprotno proceduri utvrđenoj ovim zakonom, smatra se ništavnim.

IV. ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 21.

Radi očuvanja, namjenskog i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, sprječavanja korištenja u nepoljoprivredne svrhe, proizvodnje zdravstveno ispravne hrane, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja i zaštite okoliša, provode se mjere zemljišne politike i poslovi zaštite poljoprivrednog zemljišta.

Članak 22.

Mjerama zemljišne politike utječe se na namjensko i racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem kao dobrom od općeg interesa za općine, grad, Županiju i Federaciju, u skladu s važećim propisima i uz sustavnu zaštitu okoliša.

Mjere zemljišne politike su:

1. Strategija, Strategija upravljanja i Program gospodarenja;
2. Višenamjensko vrednovanje, zaštita i optimalno korištenje zemljišta (u daljnjem tekstu: Projekt višenamjenskog vrednovanja);
3. korištenje poljoprivrednog zemljišta;
4. promet poljoprivrednog zemljišta;
5. zaštita poljoprivrednog zemljišta;
6. programi uređenja poljoprivrednog zemljišta;
7. gospodarenje poljoprivrednim zemljištem;
8. zemljišni monitoring, odnosno praćenje stanja i promjena na zemljištu i u zemljištu;
9. zemljišno informacijski sustav (ZIS);
10. ostale mjere.

Mjere zemljišne politike provodi Federalno ministarstvo i Županijsko ministarstvo, u suradnji s Federalnim zavodom za agropedologiju (u daljnjem tekstu: Federalni zavod) i nadležnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljnjem tekstu: Geodetska uprava), kao i znanstveno-stručnim institucijama iz oblasti poljoprivrede (u daljnjem tekstu: znanstveno-stručne institucije).

Članak 23.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od gubitka raspoloživih površina i nenamjenskog korištenja provodi se kroz obvezu vlasnika, posjednika, zakupoprimatelja ili drugih korisnika da moraju: obrađivati poljoprivredno zemljište na propisan način, prilagoditi poljoprivrednu proizvodnju propisanim standardima, rabiti metode koje su primjerene zemljištu, sprječavati sabijanje, erozije i zagađenja zemljišta te osigurati plodnost i produktivnost zemljišta.

Poslovi zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovog zakona su:

1. izrada Strategije, Strategije upravljanja i Programa gospodarenja (zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje);
2. izrada Projekta višenamjenskog vrednovanja;
3. izrada karte uporabne vrijednosti zemljišta;
4. pedološki i drugi studijsko-istraživački radovi;
5. trajno praćenje stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta;
6. uspostava i održavanje ZIS-a;
7. kontrola plodnosti zemljišta;
8. poboljšanje kakvoće obradivog poljoprivrednog zemljišta;
9. izgradnja melioracijskih sustava na poljoprivrednom zemljištu;
10. rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva, odlaganje jalovine pepela i šljake;
11. utvrđivanje količina opasnih i štetnih tvari u poljoprivrednom zemljištu i vodi u sustav za navodnjavanje i odvodnjavanje;
12. pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo;
13. izgradnja obrambenih nasipa;
14. zaštita zemljišta od erozije vodom i vjetrom;
15. zaštita od prirodnih nepogoda (poplave, vjetar, grad, oborine, suša, mraz, klizište, masovna pojava životinjskih i biljnih bolesti);
16. program okrupnjavanja i zabrana usitnjavanja poljoprivrednih parcela;
17. edukacija i stručno osposobljavanje.

Članak 24.

U cilju osiguranja poslova iz članka 23. stavka 2. ovog zakona donosi se Program gospodarenja i Projekt višenamjenskog vrednovanja, za područje Županije, grada i općina.

Programom gospodarenja iz stavka 1. ovog članka planira se: korištenje, rajonizacija, uređenje, praćenje stanja (monitoring), zaštita poljoprivrednog zemljišta i površina koje su staništa divljih biljnih i životinjskih vrsta, a kojima se ne može promijeniti namjena, radi očuvanja prirodne ravnoteže, utvrđivanja površina za proizvodnju hrane i dr.

Programi iz stavka 1. ovog članka moraju biti međusobno usuglašeni u dijelu korištenja poljoprivrednog zemljišta, a posebno za korištenje u nepoljoprivredne svrhe.

Projektom višenamjenskog vrednovanja iz stavka 1. ovog članka obaviti će se analiza sadašnjeg načina korištenja, te procjena sadašnje i potencijalne pogodnosti tla/zemljišta za višenamjensko korištenje u poljoprivredi (povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, ratarstvo, stočarstvo, ribarstvo i dr.), izdvojiti će se rajoni i podrajoni prioritetnog korištenja i dati će se preporuke za uređenje i zaštitu.

Sastavni dio projekta višenamjenskog vrednovanja su karte pogodnosti zemljišta i druge tematske karte izrađene GIS tehnologijom, prema normativima izrade karata.

Jedinstvena metodologija za razvrstavanje zemljišta u kategorije pogodnosti propisuje se federalnim propisom.

Članak 25.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i oštećenja provodi se zabranom, ograničavanjem i sprječavanjem od izravnog unosa, te unošenja vodom i zrakom štetnih i opasnih tvari i poduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje njegove proizvodne sposobnosti.

Sva onečišćenja, kontaminacije i infekcije moraju se sanirati u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od strane nadležne inspekcije.

Tvari koje se smatraju štetnim i opasnim, te granične vrijednosti dozvoljenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu, monitoring i metode njihovoga ispitivanja, prevencije, zaštite i sanacije propisuje se federalnim propisom.

Provedbeni propis o mineralnim i organskim gnojivima i supstratima i o upisu u upisnik gnojiva i supstrata donosi federalni ministar.

Članak 26.

Zabranjeno je ispuštanje štetnih i opasnih tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta, kao i uporaba mineralnih i organskih gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene.

Pravne ili fizičke osobe koje onečiste poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, dužni su platiti naknadu štete vlasnicima ili korisnicima zemljišta, u iznosu koji utvrde sporazumno ili prema odštetnom cjeniku.

Tužbeni zahtjev iz stavka 2. ovog članka podnose vlasnici ili korisnici poljoprivrednog zemljišta, a razlog za podnošenje tužbe može biti i nepostizanje sporazuma i nepostupanje po odštetnom cjeniku.

Odštetni cjenik iz stavka 2. ovog članka, kao i za sve štete pričinjene poljoprivrednom zemljištu i na poljoprivrednom zemljištu, propisuje se federalnim propisom.

Ako se ne postigne sporazum, visinu naknade određuje nadležni sud.

Članak 27.

Ako dođe do zagađenja i onečišćenja poljoprivrednog zemljišta u količini većoj od dozvoljene, ispuštanjem opasnih i štetnih tvari, počinitelj štete snosi troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta.

Ako osobe iz stavka 1. ovog članka u određenom roku ne saniraju poljoprivredno zemljište, sanaciju će provesti pravna ili fizička osoba koju rješenjem odredi Županijsko ministarstvo i to na trošak pravne ili fizičke osobe koja je to bila dužna učiniti.

Rješenje iz stavka 2. ovog članka izvršno je danom donošenja tog rješenja, a žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Plaćanje troškova ispitivanja i dekontaminacije, odnosno sanacije zagađenog zemljišta od strane počinitelja štete, ne isključuje odgovornost počinitelja štete i po drugim propisima.

Članak 28.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta u cilju utvrđivanja količine štetnih i opasnih tvari u zemljištu obavlja se po programu koji donosi Županijsko ministarstvo.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovog članka obavlja organizacija koja

u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Izvešća o rezultatima ispitivanja dostavljaju se Županijskom ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Ukoliko rezultati ispitivanja to zahtijevaju, Županijsko ministarstvo na prijedlog općinskog tijela ili inspekcije, dužno je zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih poljoprivrednih proizvoda i uporabu sredstava za zaštitu bilja i drugih sredstava na kontaminiranom zemljištu.

O poduzetim mjerama Županijsko ministarstvo je obvezno obavijestiti i dostaviti rezultate ispitivanja Federalnom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 29.

Zemljišno-informacijski sustav (ZIS) Županije je sustav evidencija i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta koji se uspostavlja i vodi u Županijskom ministarstvu radi: ustanovljavanja službene evidencije i baze podataka s podacima iz članka 30. ovog zakona, osiguranja podataka o poljoprivrednom zemljištu, izvršavanju mjera poljoprivredne politike, pristupa i razmjene informacija između subjekata sustava, planiranju i programiranju razvoja informacijskog sustava, organizacija i koordinacije rada na razvoju i funkcioniranju pojedinih podsustava i primjene jedinstvenih standarda, definicija, klasifikacija i šifara i utvrđivanja standarda za korištenje informacijskih tehnologija.

Županijski ministar će donijeti provedbeni propis o jedinstvenoj metodologiji monitoringa i zemljišno-informacijskog sustava Županije.

Članak 30.

Zemljišno-informacijski sustav Županije treba objediniti sve informacije o zemljištu iz sljedećih izvora:

1. Iz baze podataka Geodetske uprave:
  - a) o parcelama: broju i vlasničkim udjelom, njihovoj površini katastarskoj kulturi i klasi, položaju parcele (iz kopije mape zemljišnog katastra, odnosno digitaliziranog nacрта i iz topografskih karata, iz topografskih nacрта i digitalnog modela terena u visinama);
2. Iz baze podataka Federalnog zavoda:
  - a) o zemljištima iz pedološke karte, iz zračnih fotosnimki i postojećih satelitskih snimki i iz podataka sustavnog praćenja i analiziranja plodnosti poljoprivrednog zemljišta.;
  - b) o zagađenju i oštećenju: iz podataka sustavnog praćenja poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednih biljaka i podzemnih voda;
3. Iz baze podataka Federalnog hidrometeorološkog zavoda:
  - a) o klimi;
4. Iz baze podataka zemljišno-knjižnih ureda:
  - a) o vlasnicima: fizičkim i pravnim osobama sa svim relevantnim podacima;
  - b) podaci iz drugih baza podataka.

Podaci se u bazu podataka dostavljaju i pribavljaju besplatno, osim u slučajevima neposrednih izdataka za potrebne dodatne izvedbe.

Županijski ministar će propisati oblik, sadržaj, način vođenja i pristup bazi podataka.

Članak 31.

Sustav kontrole plodnosti zemljišta obavlja se u cilju očuvanja i poboljšanja fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava i osiguranja pravilne uporabe mineralnih i organskih

gnojiva.

Fizičke i pravne osobe, vlasnici ili korisnici koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava, a koji su korisnici poljoprivrednog zemljišta, dužni su provoditi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,5 ha.

Ispitivanje plodnosti tla se obavlja svakih pet godina.

Sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Pravne osobe iz stavka 4. ovog članka dužne su o rezultatima ispitivanja podnositi izvješća vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i Županijskom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Županijsko ministarstvo na kraju svake kalendarske godine dostavlja preslike izvješća o kontroli plodnosti tla (u pisanoj i elektronskoj formi) Federalnom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (ZIS).

Postupak, radnje i uvjete iz stavka. 1., 2. i 4. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 32.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima dužni su provoditi propisane protuerozijske mjere.

Pod protuerozijskim mjerama podrazumijevaju se ograničenja ili potpuna zabrana sječe voćaka, osim sječe iz agrotehničkih razloga, održavanje dugogodišnjih zasada podignutih radi zaštite od erozije na zemljištu, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka, propisivanjem vrste i broja stoke, te vremena i načina ispaše, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja poljoprivrednog zemljišta, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice zasijane jednogodišnjim biljnim vrstama, određivanje obveznog zatravnjivanja i sadnje višegodišnjih kultura na strmom zemljištu s nagibom većim od 25%, podizanje ili uzgoj poljozaštitnih pojaseva i druge mjere.

Članak 33.

Primjenu propisanih protuerozijskih mjera utvrđuje gradsko/općinsko tijelo, po Programu gospodarenja iz članka 24. stavak 2. ovog zakona.

Prilikom utvrđivanja protuerozijskih mjera i njihove provedbe mora se osigurati:

1. da se tereni s nagibom većim od 10% konturno obrađuju, da se na takvim terenima i u slivovima pojedinih bujica strukturom sjetve osigura da najmanje jedna trećina ukupne površine bude zasijana ili zasađena višegodišnjim nasadima i da se tereni s nagibom većim od 25% ne koriste kao oranice;
2. da se u svakoj općini/gradu, za područja podložna, napadnuta ili ugrožena eolskom erozijom, zavisno od specifičnosti područja i stupnja ugroženosti, a u skladu s Programom, utvrdi program zaštite zemljišta od eolske erozije podizanjem vjetrozaštitnih pojaseva, višegodišnjih usjeva i nasada ili primjenom drugih oblika zaštite, te da se predvidi dinamika po godinama za izvršenje ovog programa;
3. da se svake godine poduzmu protuerozijske biološke mjere na najmanje 2 % novih površina od ukupnih površina napadnutih, podložnih ili ugroženih erozijom.

Troškove provedbe protuerozijskih mjera snose fizičke i pravne osobe čije se zemljište štiti ovim mjerama, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 34.

Na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, fizička dioba parcele može se obavljati samo ako se načini parcela najmanje od 0,5 ha, osim ako to zahtijeva opći interes utvrđen zakonom.

Obradivo poljoprivredno zemljište uređeno arondacijom i komasacijom ne može se fizičkom diobom usitniti na parcele čija je površina manja od jednog hektara, osim u postupku izgradnje melioracijskih sustava, izgradnje javnih objekata i vraćanja zemljišta po zakonskim propisima.

Članak 35.

Poljskom štetom, u smislu ovog zakona, smatra se uništavanje i oštećenje usjeva, sadnica, stabala i poljoprivredne mehanizacije na imanjima, kao i svako drugo oštećenje na poljoprivrednom zemljištu koje dovodi do smanjenja produktivnosti, strukture ili slojeva poljoprivrednog zemljišta, ako se utvrdi kao poljska šteta.

Grad/općina svojim Programom gospodarenja iz članka 24. stavak 2. ovog zakona, propisuje vrste i mjere za suzbijanje poljskih šteta, a posebno: vrste poljskih šteta, način progona stoke putovima koji vode pored poljoprivrednog zemljišta, način korištenja sezonskih putova, rok do kojeg se planinske livade moraju pokositi, uvjete korištenja poljoprivredne mehanizacije, uvjete sječe ili zabrane sječe voćnih stabala, krčenje međa i živica, način organiziranja službe za zaštitu poljoprivrednog zemljišta od poljskih šteta, postupak sa uhvaćenom stokom bez pastira ih čiji je vlasnik nepoznat, sudjelovanje građana u troškovima čuvanja njihovoga poljoprivrednog zemljišta, način procjene i naknade štete, kao i druga pitanja u vezi sa suzbijanjem poljskih šteta.

Mjere iz stavka 2. ovog članka grad/općina propisuje uz obvezu prethodnog osiguranja uvjeta za primjenu tih mjera te vodi računa o izvršenju u danom roku.

Na poljoprivrednom zemljištu zabranjeno je spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva.

Članak 36.

Edukacijske programe, u više razina, radi stručnog osposobljavanja za zaštitu, uređenje i optimalno korištenje poljoprivrednog zemljišta vrše srednje poljoprivredne škole i poljoprivredni fakulteti uz suglasnost Županijskog ministarstva.

V. KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 37.

Pravne osobe koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na zemljištu, fizičke osobe koje su vlasnici zemljišta i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta, dužni su poljoprivredno zemljište koristiti i obrađivati na način propisan ovim zakonom.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta moraju isto koristiti na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim gospodarsko-ekonomskim i agrotehničkim uvjetima, te poljoprivrednu proizvodnju prilagoditi ekološkim standardima i standardima za zemljište.

Članak 38.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države obavlja se u skladu sa odredbama ovog zakona, Strategijom, Strategijom upravljanja i Programima gospodarenja koje donose grad/općine uz suglasnost Županijskog ministarstva.

Programi gospodarenja iz stavka 1. ovog članka moraju biti u skladu sa Strategijom.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovog članka sadrži: površinu zemljišta u vlasništvu ili posjedu države po katastarskim općinama, ukupnu površinu, način korištenja, podatke o korisnicima poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, podatke o stanju, uređenju i korištenju zemljišta, površinu zemljišta planiranu za davanje u zakup, koncesiju, promet i elemente navedene u članku 24. stavak 2. ovog zakona.

Članak 39.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države donose dugoročni program korištenja tog zemljišta uz suglasnost Županijskog ministarstva (u daljnjem tekstu: Program korištenja), kojim se utvrđuju i ona zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju.

Program korištenja iz stavka 1. ovog članka sadrži sljedeće mjere:

1. način korištenja;
2. agrotehničke mjere;
3. mjere zaštite i održavanja (sprečavanje erozije, zakorovljenosti, održavanje i čišćenje kanala, živica i međa, drvoreda i poljskih putova, suzbijanje bolesti i štetnika, korištenje i uništavanje biljnih ostataka nakon berbe, a najkasnije do 01. travnja tekuće godine, obveza uzgoja pojedinih vrsta biljaka na određenom području, sprečavanje zasjenjivanja susjednih parcela, i sl.);
4. ostale mjere (zabrana odlaganja smeća i drugih otpadaka, životinjskih lešina, sprečavanje smanjenja prohodnosti putova, zaštita od požara i plavljenja i dr.).

Troškovi mjera iz stavka 2. ovog članka padaju na teret korisnika poljoprivrednog zemljišta.

Programom korištenja iz stavka 1. ovog članka, zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju, mogu se ustupiti gradu/općini radi njihovog korištenja za pošumljavanje ili druge namjene.

Članak 40.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države dužan je koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovog zakona.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, dužan je sklopiti ugovor o zakupu ili koncesiji u skladu s odredbama ovog zakona koje se odnose na zakup i koncesiju poljoprivrednog zemljišta, te koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovog zakona.

Ako korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovog zakona dužan je i obavezan o tome izvijestiti gradsko/općinsko tijelo.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države ne može davati poljoprivredno zemljište u podzakup.

Članak 41.

Ako korisnici ne koriste poljoprivredno zemljište na način propisan u članku 37. ovog zakona Županijsko ministarstvo može propisati mjere za uporabu tog zemljišta.

Pored mjera iz stavka 1. ovog članka grad/općina može propisati vršenje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjere za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, određivati sječu odnosno zabranu sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnju na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta.

Mjere iz stavka 2. ovog članka mogu se propisati ako su prije toga osigurani uvjeti za primjenu tih mjera, a primjenjivat će se dok ti uvjeti postoje.

Članak 42.

Ako vlasnik ili posjednik privatnog poljoprivrednog zemljišta nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s člankom 37. ovog zakona, dužan je osigurati njegovo korištenje putem davanja zemljišta u zakup ili na drugi način, u skladu s propisima kojima su utvrđena pitanja davanja nekretnina u zakup.

Ako vlasnik ili posjednik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne može osigurati korištenje zemljišta na način iz stavka 1. ovog članka, dužan je o tome izvijestiti gradsko/općinsko tijelo o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu ili posjedu, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za koju se utvrđuje pristojba.

Danom izvještavanja gradskog/općinskog tijela iz članka 42. stavak 2. ovog zakona vlasnik ili posjednik privatnog poljoprivrednog zemljišta se oslobađa plaćanja pristojbe iz članka 47. ovog zakona.

Članak 43.

Ako korisnik ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države dulje od jedne godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu sa člankom 40. ovog zakona, ili ne ispunjava obveze iz ugovora o zakupu, Županijsko ministarstvo će raskinuti ugovor o zakupu i isto zemljište dodjeliti zainteresiranim ponuđačima po javnom pozivu koji je bio raspisan kada je sklopljen ugovor koji se raskida, a prema listi rangiranih ponuditelja.

Ukoliko po javnom pozivu nije bilo zainteresiranih ponuđača za predmetno zemljište, grad/općina je dužna raspisati novi javni poziv.

Članak 44.

Ako vlasnik ili posjednik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne koristi poljoprivredno zemljište dulje od tri ekonomske godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu s člankom 42. ovoga zakona (ne može ga sam obrađivati ili ga ne da u zakup), gradsko/općinsko tijelo može provesti postupak davanja tog zemljišta na privremeno korištenje drugim pravnim i fizičkim osobama kojima je poljoprivredna djelatnost temeljna djelatnost (registriranim proizvođačima).

Zemljište iz stavka 1. ovog članka daje se na privremeno korištenje javnim pozivom.

Javni poziv iz stavka 2. ovog članka provodi povjerenstvo iz članka 109. stavak 5. i 6. ovog zakona.

Početna cijena ne smije biti manja od 70% od prosječne tržišne cijene zakupa

poljoprivrednog zemljišta za tekuću godinu.

Vrijeme za koje se privremeno dodjeljuje poljoprivredno zemljište iz stavka 1. ovog članka je do pet godina i za to vrijeme ne može promijeniti namjenu.

Odluku o davanju zemljišta iz stavka 1. ovog članka na privremeno korištenje i odluku o odabiru najpovoljnije ponude donosi gradsko/općinsko vijeće uz suglasnost Županijskog ministarstva.

Protiv odluka iz stavka 6. ovog članka može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana prijema odluke.

O prigovoru odlučuje Županijsko ministarstvo.

Ugovor o davanju zemljišta iz stavka 1. ovog članka na privremeno korištenje potpisuje gradonačelnik/općinski načelnik.

Članak 45.

Ugovor o dodjeli poljoprivrednog zemljišta na privremeno korištenje iz članka 44. ovog zakona sadrži: podatke o zemljištu, namjenu i vrijeme uporabe, iznos naknade koju korisnik kome je poljoprivredno zemljište dano na privremeno korištenje plaća vlasniku zemljišta, kao i uvjete za raskid ugovora, prava i obveze posrednika u vezi s prijevremenim raskidom ugovora.

Članak 46.

Vlasniku poljoprivrednog zemljišta može se, na njegov pisani zahtjev, vratiti poljoprivredno zemljište i prije isteka ugovorenog roka ako su ispunjeni uvjeti za raskid ugovora, ali reposesija nije moguća prije isteka ekonomske godine.

Ekonomskom godinom, u smislu ovog zakona, smatra se razdoblje od početka jesenjih radova u tekućoj godini do vremena završetka berbe kasnih usjeva u sljedećoj godini.

Članak 47.

Ako korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države ne obavijesti gradsko/općinsko tijelo u skladu sa člankom 40. stavak 3. ili vlasnik ili posjednik ne izvršiti gradsko/općinsko tijelo na temelju članka 42. stavak 2. ovog zakona, plaća pristojbu za neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište za tekuću godinu, i to za:

- I. katastarsku klasu 300 KM/ha
- II. katastarsku klasu 250 KM/ha
- III. katastarsku klasu 200 KM/ha
- IV. katastarsku klasu 150 KM/ha
- V. katastarsku klasu 100 KM/ha
- VI. katastarsku klasu 50 KM/ha.

Korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, plaća posebnu taksu u visini od 200 KM po hektaru za podignute, a zapuštene plantažne voćnjake i vinograde, odnosno za plantaže gdje su podignuti i sustavi za navodnjavanje plaća se posebna pristojba u visini od 300 KM po hektaru.

Gradsko/općinsko tijelo na kraju svake godine utvrđuje obveznike plaćanja pristojbi iz stavka 1. i 2. ovog članka, u suradnji sa nadležnom geodetskom upravom i nadležnom poreznom upravom.

O izvršenom grad/općina obavještava Županijsko ministarstvo jednom godišnje, najkasnije do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu.

Naplaćene naknade po osnovi uplate pristojbi za neobrađeno poljoprivredno zemljište

iz stavka 1. ovog članka su namjenska vrsta prihoda proračuna grada/općine, a mogu se koristiti u svrhu razvoja, poticaja i intenziviranja poljoprivredne proizvodnje na području grada/općine gdje su pristojbe prikupljene.

1. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta

Članak 48.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može biti trajna i privremena.

Pod trajnom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se fizičko nestajanje zemljišta izazvano gradnjom ili drugim načinom korištenja, pri čemu se zemljište trajno gubi za poljoprivrednu proizvodnju.

Pod privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se promjena namjene na određeno razdoblje poslije kojeg se to zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može se utvrditi na razdoblje od jedne do pet godina za podizanje građevina privremenog karaktera za potrebe gradilišta, organiziranje sajmova, javnih manifestacija.

Privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i površinska eksploatacija industrijskih mineralnih tvoriva i ostalih mineralnih tvoriva i treseta predviđenih rudarskim planovima i projektima, te stvaranje odlagališta čvrstog i tečnog otpada i drugih mineralnih tvoriva, do okončanja eksploatacije, kao i izgradnja objekata za eksploataciju vjetra, golf terena i slično do prestanka koncesije.

Ako se radi o gradnji objekta čija gradnja se odobrava na osnovama prostornog izvedbenog nacrtu, smatra se daje za redovnu uporabu objekta određeno cjelokupno zemljište koje po prostornom izvedbenom nacrtu pripada objektu.

Članak 49.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s planovima prostornog uređenja i aktima određenim ovim zakonom.

Namjena zemljišta u planovima prostornog uređenja utvrđuje se na osnovi karte uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, i to:

1. zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, utvrđuje se isključivo kao poljoprivredno zemljište;
2. zemljište od 5. do 6. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao poljoprivredno zemljište i samo iznimno, kao zemljište za ostale namjene;
3. zemljište od 7. do 8. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao zemljište koje će se, prema potrebama, koristiti i za druge namjene.

Iznimno, kada je u planovima prostornog uređenja dozvoljena gradnja objekata za stanovanje, a kada nema manje vrijednog poljoprivrednog zemljišta, poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije može se utvrditi kao zemljište za izgradnju objekata za stanovanje.

Iznimno, kada ne postoje druge mogućnosti, kada to zahtijeva opći interes koji utvrđuje gradsko/općinsko vijeće uz prethodnu suglasnost Županijskog ministarstva kada nema manje vrijednog poljoprivrednog zemljišta, poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije može se utvrditi kao zemljište za izgradnju kapitalnih objekata iz članka 8. stavak 1. točka 23. ovog zakona.

Ukoliko za neka područja ne postoje utvrđene bonitetne kategorije zemljišta, odnosno postoje samo podatci o katastarskim klasama i kulturama, iste će se primjenjivati u

provedbi ovog zakona, sve dok nadležno tijelo ne donese kartu uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta.

Jedinstvenu metodologiju za razvrstavanje poljoprivrednog zemljišta u bonitetne kategorije propisuje federalni ministar.

Članak 50.

Federalno ministarstvo daje suglasnost na plan prostornog uređenja županije (u daljnjem tekstu: prostorni plan županije).

Prostorni plan županije ne može se provoditi, ako za isti nije pribavljena suglasnost iz stavka 1. ovog članka.

Skupština Županije Posavske daje suglasnost na planove prostornog uređenja za manje prostorne cjeline unutar županije (područje općine, posebno područje, gradovi, naselja).

Planovi prostornog uređenja iz stavka 3. ovog članka ne mogu se provoditi ukoliko za iste nije pribavljena suglasnost Skupštine Županije Posavske.

Suglasnost iz stavka 1. ovog članka izdaje se uz prethodno pribavljeni stručni nalaz i mišljenje Federalnog zavoda.

Članak 51.

Urbanističku suglasnost izdaje tijelo nadležno za poslove prostornog uređenja nakon pribavljene poljoprivredne suglasnosti.

Uz zahtjev za izdavanje poljoprivredne suglasnosti za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta investitor dostavlja: izvod iz prostornog plana za to područje, kopiju katastarskog plana parcela koje čini građevinsku parcelu, zemljišno-knjižni izvadak i posjedovni list (dokaz o vlasništvu), zapisnik poljoprivrednog inspektora o postojećem stanju glede načina korištenja poljoprivrednog zemljišta za koje se traži suglasnost, dokaz o plaćenju upravnoj pristojbi i projekt rekultivacije, ako se promjena namjene obavlja na određeno vrijeme.

Poljoprivredna suglasnost je upravni akt, izdaje se na zahtjev stranke i donosi se u formi rješenja, nakon dostavljanja dokaza o uplati naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Poljoprivrednu suglasnost iz stavka 3. ovog članka izdaje Županijsko ministarstvo.

Ukoliko se radi o privremenoj promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednom suglasnošću utvrđuje se rok do kada se predmetno zemljište mora vratiti poljoprivrednoj proizvodnji.

Za korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika i drugih objekata prvog stupnja poljoprivredne proizvodnje potrebno je pribaviti poljoprivrednu suglasnost iz stavka 3. ovog članka.

Primjerak poljoprivredne suglasnosti dostavlja se Federalnom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 52.

Ako fizička ili pravna osoba promjeni namjenu poljoprivrednog zemljišta na temelju propisane dozvole ili drugog upravnog akta, ili ako promijeni namjenu u suprotnosti s propisima, tako da zemljište ne upotrebljava za poljoprivrednu proizvodnju, plaća naknadu zbog promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Naknada iz stavka 1. ovog članka plaća se za cijelu građevnu parcelu, koja je po propisanoj dozvoli određena za gradnju objekta.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene obradivog poljoprivrednog zemljišta plaća se godišnje i ne može biti manja od 5 % tržišne vrijednosti tog zemljišta na dan podnošenja zahtjeva.

Visina naknade za trajnu promjenu plaća se jednokratno i ne može biti manja od 20% tržišne vrijednosti obradivog poljoprivrednog zemljišta na dan podnošenja zahtjeva, a za individualnu stambenu izgradnju od 5 % tržišne vrijednosti.

Visina naknade za trajnu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od stostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od desetostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Plaćanje naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta gradnjom, u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, ne utiče na legalizaciju objekta.

Tržišnu cijenu iz stavka 2. i 3. ovog članka utvrđuje nadležna porezna uprava u suradnji sa nadležnom gradskom/općinskom službom na čijoj se teritoriji nalazi zemljište.

Članak 53.

Pravne i fizičke osobe koje trajno ili privremeno mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe plaćaju naknadu, osim u slučajevima iz članka 54. ovog zakona.

Naknada se plaća za svaku promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, bez obzira što je ona utvrđena općim interesom i prostorno planskom dokumentacijom.

Tijela nadležna za izdavanje odobrenja za gradnju objekata ili izvedbu radova ne mogu izdati odobrenje dok stranka (korisnik, investitor) ne priloži poljoprivrednu suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe.

Naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta kome se privremeno mijenja namjena plaća se za svaku godinu i to: prvi put u postupku izdavanja poljoprivredne suglasnosti, a za ostale godine do 31. siječnja tekuće godine u kojoj se zemljište koristi, dok se zemljište ne privede kulturi prema uvjetima utvrđenim u urbanističkoj suglasnosti, odobrenju za gradnju i odobrenom projektu.

Poljoprivredno zemljište ne može se početi koristiti u nepoljoprivredne svrhe dok se ne obavi uplata naknade iz stavka 1. ovog članka.

Članak 54.

Naknada se ne plaća kada se izdaje poljoprivredna suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe za:

1. gradnju, adaptaciju i rekonstrukciju stambenih i pomoćnih objekata poljoprivrednog gospodarstva;
2. izgradnju objekata koji služe za obranu od poplava, za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, za uređenje bujica i zaštitu poljoprivrednog zemljišta od erozije;
3. izgradnju objekata namijenjenih isključivo za proizvodnju proizvoda biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, te proizvoda prvog stupanja njihove prerade;
4. pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta pod nagibom i zemljišta male proizvodne sposobnosti, kad je obvezu pošumljavanja tih površina propisalo svojom odlukom Županijsko ministarstvo ili gradsko/općinsko tijelo, odnosno kad pošumljavanje takvih zemljišta zatraži vlasnik;
5. izgradnju i proširenje pristupnih poljskih putova u funkciji poljoprivredne proizvodnje;
6. izgradnju poljozaštitnih pojaseva;
7. izgradnju i proširenje groblja.

Članak 55.

Naplaćena naknada po osnovi promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe posebna je vrsta prihoda proračuna županije i vodi se na posebnom računu, a može se koristiti samo u sljedeće svrhe:

1. izradu osnova, programa i projekata zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta;
2. provedbu mjera zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i inundacijska područja;
3. uspostavu informacijskog sustava za zemljište (ZIS);
4. zemljišni monitoring;
5. izradu karte uporabne vrijednosti zemljišta;
6. izradu Projekta višenamjenskog vrednovanja;
7. realizaciju poslova utvrđenih Strategijom i Programom gospodarenja;
8. dekontaminaciju zemljišta i podizanje zaštitnih pojaseva u neposrednoj blizini putnih komunikacija,
9. izgradnju i održavanje infrastrukture koja je u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje (pristupnih putova poljoprivrednim parcelama, farmama i drugim objektima koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje).

Članak 56.

Pored plaćanja naknade iz članka 52. ovog zakona, investitor je dužan prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu skinuti i deponirati plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja zemljišta.

Obveza gradskog/općinskog tijela je da odredi lokaciju za čuvanje izdvojenog plodnog sloja tla, koji je skinut kod izgradnje industrijskih i drugih objekata, te isti koristi u skladu s projektom uređenja zemljišta i po odobrenju Županijskog ministarstva za osposobljavanje manje plodnog i neplodnog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 57.

Poljoprivredno zemljište koje je privremeno promijenilo namjenu, odnosno korišteno za druge svrhe, koje nemaju trajni karakter, privodi se prvobitnoj namjeni ili osposobljava za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije.

Investitor, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovog članka je dužan, prije početka korištenja poljoprivrednog zemljišta Županijskom ministarstvu priložiti ovjeren projekt rekultivacije.

Članak 58.

Korisnik ili investitor dužan je radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta uplatiti na račun koji odredi Županijsko ministarstvo iznos od najmanje 30% potrebnih sredstava za rekultivaciju zemljišta i to prije nego korisnik stupi u privremeni posjed dodijeljenog mu zemljišta, a preostali dio u roku od godinu dana od dana uvođenja u posjed.

Sredstva iz stavka 1. ovog članka mogu se koristiti isključivo za rekultivaciju zemljišta.

Ukoliko se eksploatacijom industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva naruši vodni režim, odnosno dođe do procesa plavljenja, kao i zadržavanja vode, korisnik industrijskih i ostalih

mineralnih tvoriva dužan je obaviti hidrotehničke radove kojima će se uspostaviti prvobitan vodni režim u tlu.

Po završenoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva Županijsko ministarstvo dužno je u roku od 60 dana raspisati javni natječaj i odabrati organizaciju koja će obaviti rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta u skladu sa priloženim projektom rekultivacije.

Jedinstvena metodologija za izradu projekata rekultivacije propisuje se federalnim propisom.

2. Korištenje pašnjaka

Članak 59.

Pašnjakom se smatra zemljište obraslo prirodnom travnom vegetacijom i koristi se za izgon, ispašu i odmaranje stoke.

Pašnjakom, u smislu ovog zakona, smatra se i zemljište koje služi za izgon, ispašu i odmaranje stoke, a koje se nalazi u poljoprivrednom ili u šumskom kompleksu.

Članak 60.

Pašnjacima u vlasništvu ili posjedu države upravlja Županijsko ministarstvo.

Pašnjake u vlasništvu ili posjedu fizičkih osoba koriste njihovi vlasnici u skladu s odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovi njega.

Korisnici pašnjaka u vlasništvu ili posjedu države ne mogu pašnjake davati u podzakup.

Dozvolom za ispašu prenosi se pravo za ispašu od vlasnika ili posjednika na korisnika ili na korisnike na određeno vremensko razdoblje, uz nadoknadu, na način propisan u članku 63. stavak 2. i 65. ovog zakona.

Članak 61.

Pašnjaci se ne mogu koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima određenim ovim zakonom.

Iznimno, pašnjak se može privesti drugoj kulturi ako se time postiže racionalnije i ekonomičnije korištenje zemljišta, ako promjena neće dovesti do erozije i ispiranja zemljišta i ako se time ne smeta normalno korištenje drugih pašnjaka.

Pašnjaci u vlasništvu ili posjedu države mogu se dati u zakup i za ostale vidove poljoprivredne proizvodnje sukladno Programu gospodarenja.

Privođenje pašnjaka drugoj kulturi obavlja se na osnovi ekonomsko-tehničke dokumentacije izrađene od strane znanstveno-stručne institucije, uz pribavljenu suglasnost Županijskog ministarstva.

Članak 62.

Granice pašnjaka u vlasništvu ili posjedu države utvrđuje Županijsko ministarstvo. Županijsko ministarstvo je dužno voditi katastar pašnjaka.

Članak 63.

Županijsko ministarstvo donosi Program korištenja pašnjaka za svaku kalendarsku godinu.

Programom iz stavka 1. ovog članka propisuje se način korištenja privatnih i državnih pašnjaka na osnovi proizvodne sposobnosti pašnjaka, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja i grla stoke koja mogu da pasu na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unapređenje proizvodnje.

Vlasnik, posjednik i korisnik pašnjaka ima pravo i obvezu da: obavlja izgon stoke za ispašu i racionalno koristi pašnjak, koristi mjesta za napajanje stoke i omogući i drugima da napajaju stoku, ostvari stvarnu služnost na tuđem zemljištu, ali i omogući drugim korisnicima prijelaz, pristup i dopremu stoke na svojim pašnjacima, stalno obavlja melioraciju i održavanje u cilju poboljšanja i povećanja kapaciteta pašnjaka i poduzima zaštitne mjere za pašnjake od pretjeranog i nenamjenskog korištenja.

Korisnici čija se stoka napasa na pašnjacima dužni su se pridržavati načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio.

Kod utvrđivanja uvjeta o načinu korištenja pašnjaka iz stavka 1. ovog članka moraju se osigurati zaštita i uređenje pašnjaka, kao i opravdani interesi korisnika pašnjaka, odnosno pravo prvenstva koji imaju drugi korisnici pašnjaka.

Članak 64.

Pravo prvenstva ispaše stoke na pašnjacima u vlasništvu ili posjedu države, pod jednakim uvjetima, imaju fizičke osobe koje su ranije koristile pašnjak.

Osobe koje imaju prebivalište na području Županije, a bave se poljoprivrednom djelatnošću kao osnovnom djelatnošću, imaju pravo prvenstva za korištenje pašnjaka.

Članak 65.

Visinu naknade za uporabu pašnjaka u vlasništvu ili posjedu države (pašarina), utvrđuje Županijsko ministarstvo na početku svake godine.

Visina naknade iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se na osnovu površine zemljišta, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja i grla stoke koja mogu da pasu na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unapređenje proizvodnje.

Naknada za uporabu pašnjaka uplaćuje se na račun županije.

Sredstva iz stavka 2. ovog članka mogu se koristiti samo za unaprjeđenje pašnjaka.

Članak 66.

Korisnici pašnjaka u vlasništvu ili posjedu države koji ne koriste pašnjak dulje od jedne godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 63. stavak 1. ovog zakona, dužni su izvijestiti Županijsko ministarstvo do 31. ožujka tekuće godine.

3. Zabrana nomadske ispaše stoke

Članak 67.

Pod nomadskom ispašom u smislu ovog zakona, smatra se ispaša stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Radi zaštite poljoprivrednih kultura i radi sprječavanja pojave i širenja zaraznih bolesti

životinja, te radi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza koje se sa stoke mogu prenijeti na ljude, zabranjuje se nomadska ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu.

Ne smatra se nomadskom ispašom stoke uobičajena ispaša stoke na pašnjacima u vlasništvu ili posjedu države i ispaša stoke na zemljištu koje je vlasništvo držatelja stoke ili je zemljište uzeto u zakup, pod uvjetom da je osiguran prijevoz (doprema i otprema) i veterinarsko uvjerenje.

Ako je ispaša stoke izvan mjesta prebivališta, stoka se mora transportirati motornim vozilima.

Članak 68.

Držatelj stoke mora zaključiti ugovor sa zakupodavateljem zemljišta za ispašu stoke.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati podatke o: zemljištu (mjesto, katastarska općina i čestice, površina), zakupodavatelju i zakupoprimaltelju zemljišta, vremenu za koje je ugovorena ispaša, o broju stoke koje se mogu napasati, o veličini zemljišta i mjestu gdje se to zemljište nalazi.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka sklopljen između fizičkih osoba registrira se kod gradskog/općinskog tijela u mjestu ispaše stoke.

Članak 69.

Vlasnici, zakupoprimaltelji i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta moraju odobriti pristup na svoja zemljišta djelatnicima poljoprivrednih, geodetskih, geoloških, vodoprivrednih i drugih organizacija koji obavljaju radove (mjerenje, snimanje, projektiranje, obilježavanje) u svezi sa pripremom i izvedbom agrarnih operacija i djelovanja, kao i održavanja melioracijskih objekata i uređaja, ali i imaju pravo na naknadu prouzročene štete.

Vlasnici, zakupoprimaltelji i drugi korisnici zemljišta imaju zakonom ustanovljenu služnost prolaza radi prilaza poljoprivrednim parcelama, u svrhu njihove obrade i ako je prolaz nužan.

Služnost iz stavka 2. ovog članka traje dok poljski radovi (oranje, sjetva, žetva, berba i dr. poslovi) ne budu okončani.

Gradsko/općinsko tijelo može ustanoviti stvarnu služnost otjecanja vode preko tuđeg zemljišta ako se otjecanje ne može riješiti na drugi način.

Sezonsku služnost, procjenu štete i visinu naknade iz stavka 4. ovog članka određuje gradsko/općinsko tijelo, dok naknadu štete vrši korisnik sezonske služnosti.

Žalba protiv odluke gradskog/općinskog tijela ne zadržava izvršenje odluke.

Članak 70.

S ciljem optimalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, temeljna i dopunska obrada kao i drugi radovi na poljoprivrednom zemljištu obavljaju se poljoprivrednom mehanizacijom i oruđima koja su izrađena po propisanim standardima i atestirana od institucije koju ovlasti Federalno ministarstvo.

Federalni ministar će propisati način i metode atestiranja poljoprivredne mehanizacije.

Članak 71.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno hidromelioracijskim sustavom mogu se zbog potrebe dovođenja i odvodnje voda uspostaviti služnosti.

O uspostavi služnosti rješava gradsko/općinsko vijeće.

Za uspostavu služnosti vlasniku opterećenog zemljišta naknadu plaćaju osobe u čiju je korist služnost uspostavljena.

U pogledu utvrđivanja visine naknade za uspostavljanje služnosti primjenjuju se propisi Zakona o izvlaštenju.

Protiv odluke gradskog/općinskog vijeća može se pokrenuti upravni spor.

VI. UREĐENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 72.

Za poboljšanje uvjeta poljoprivredne proizvodnje, za povećanje plodnosti i proizvodnih sposobnosti poljoprivrednog zemljišta, a u cilju racionalnije i ekonomičnije proizvodnje, provode se mjere uređenja zemljišta: komasacija, arondacija, melioracije (izgradnja i održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje, poboljšanje kvaliteta poljoprivrednog zemljišta, kultivacija livada i pašnjaka, pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo), protuerozijska zaštita, rekultivacija i dr.

Mjere uređenja zemljišta iz stavka 1. ovog članka provode se radi grupiranja razbacanih parcela u cilju stvaranja većih parcela, pravilnih geometrijskih oblika, poboljšanja proizvodnih sposobnosti zemljišta pomoću primjene agrotehničkih, agromelioracijskih i hidromelioracijskih mjera, pristupa javnoj infrastrukturi, pošumljavanja zemljišta slabije kvalitete ili zagađenog zemljišta, uređivanja imovinsko-pravnih odnosa, premjera i ažuriranja katastra zemljišta.

Mjere iz stavka 1. ovog članka provode se na inicijativu vlasnika zemljišta ili korisnika zemljišta po ovlaštenju vlasnika i po sporazumu među vlasnicima poljoprivrednih zemljišta uz aktivno sudjelovanje nadležnih znanstvenih i stručnih institucija.

Jedinstvena metodologija za izradu projekata-programa uređenja zemljišta propisuje se federalnim propisom.

Članak 73.

Zabranjuje se provedba komasacijskih, arondacijskih i melioracijskih postupaka na područjima za koja nisu doneseni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove niti osnove zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta.

Podaci o stvarnim pravima u svezi s mjerama uređenja, uzimaju se prema stanju u zemljišnom i katastarskom registru, ili prema stvarnom stanju, ako se posjedovno stanje ne slaže sa zemljišno knjižnim stanjem i ako nema spora.

Stvarno pravni i posjedovni sporovi u vezi s ovim su hitni, a do pravomoćnosti sudske odluke sudionicima se smatraju posjednici-korisnici zemljišta.

Mjerama uređenja poljoprivrednog zemljišta uređuju se i imovinsko-pravni odnosi na načelima sporazumijevanja, dragovoljnosti, ravnopravnosti i ekvivalentnosti u skladu sa zakonom.

1. Komasacija

Članak 74.

Uređenje poljoprivrednog zemljišta putem komasacije obavlja se u cilju uređenja zemljišnih površina i stvaranja većih i pravilnijih zemljišnih parcela, njihovim grupiranjem i grupiranjem zemljišnih posjeda omogućiti učinkovitija obrada i iskorištavanje zemljišta i izvođenje drugih radova na uređenju zemljišta, na osnovi programa komasacije za koji

Federalno ministarstvo daje suglasnost.

Članak 75.

Program komasacije donosi gradsko/općinsko vijeće ili županijska skupština na vlastitu inicijativu, na inicijativu vlasnika poljoprivrednog zemljišta koji imaju u vlasništvu više od 80% površine zemljišta.

Postupak i nadležnosti za provedbu komasacije uređeni su posebnim Zakonom o komasaciji.

Članak 76.

Poslovi komasacije su od općeg interesa.

Opći interes iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se u skladu sa Zakonom o komasaciji odlukom gradskog/općinskog vijeća ili županijske skupštine donesene na temelju zakona.

Odluka o odobravanju komasacije se javno objavljuje, a pravomoćna odluka upisuje se u zemljišni i katastarski registar.

2. Arondacija

Članak 77.

Arondacija (zaokruživanje) poljoprivrednog zemljišta obavlja se u svrhu racionalnijeg korištenja zemljišta, mehanizacije poljoprivrednih radova, izvođenja melioracijskih i protuerozivnih radova, omogućavanja izgradnje ekonomskih dvorišta, podizanje dugogodišnjih nasada i primjene suvremenih agrotehničkih mjera pri obradi zemljišta.

Arondacija poljoprivrednog zemljišta može se izvesti u korist vlasnika poljoprivrednog zemljišta, ako će se zemljište, koje će se na ovim osnovama pripojiti, iz razloga zaokruženja rascjepkanih parcela i njihovoga pravilnog uređenja, upotrebljavati za poljoprivrednu proizvodnju.

Arondacija se može izvesti i u korist zajednice na osnovi ugovora, ako se radi o zajedničkim pašnjacima, zajedničkoj obnovi ili podizanju višegodišnjih zasada, ili ako se radi o zajedničkoj obradi ili osiguranju zemljišta za zajedničke potrebe naselja.

Članak 78.

Vlasnik poljoprivrednog zemljišta podnosi zahtjev (prijedlog) za arondaciju Županijskom ministarstvu.

O prijedlogu za arondaciju odlučuje Županijsko ministarstvo u upravnom postupku, koje svojim rješenjem odlučuje o svim pitanjima arondacije.

Vlasnici poljoprivrednog zemljišta mogu podnijeti zahtjev za arondaciju ako:

- a) imaju dokaz o ispunjenosti uvjeta iz članka 77. stavak 1. i 2. ovog zakona;
- b) imaju podatke o zemljištu koje se arondira i podatke o arondacijskoj ponudi zamjenskog zemljišta, uz mišljenja stručno-savjetodavne službe o opravdanosti namjeravane arondacije;
- c) na zaokruženom području imaju usitnjena zemljišta ili ako se tuđe zemljište nalazi na združenom zemljišnom kompleksu;
- d) nude vlasniku za zemljište koje bi pripojili, drugo odgovarajuće zemljište iste katastarske kulture, klase, veličine i vrijednosti;
- e) dokažu da raspolažu mogućnostima i sredstvima za ostvarenje namjena za koje

- predlažu arondaciju;
- f) dostave izjavu da dragovoljna međusobna razmjena zemljišta nije postignuta;
  - g) dostave popis usitnjenih parcela, popis zemljišta koje se pripaja;
  - h) dokaz o postignutim dogovorom o naknadama za zgrade;
  - i) imaju rješenje grada/općine ili županije o utvrđivanju općeg interesa za arondaciju.
Troškove postupka arondacije snosi titular arondacijskog prava.

Članak 79.

Nakon pravomoćnosti odluke o arondaciji zemljište koje se arondira predaje se u posjed titularu arondacijskog prava, a zamjensko zemljište ranijem vlasniku arondiranog zemljišta ili novčana naknada u skladu sa Zakonom o izvlaštenju, ako se dotadašnji vlasnik slaže s takvom naknadom.

Prethodni vlasnik može zahtijevati poništenje odluke o arondaciji ako se arondirano zemljište ne počne uređivati ili koristiti u tijeku jedne godine od pravomoćnosti odluke i ako se uređenje zemljišta ne okonča u tijeku 5 godina od početka uređivanja.

Subjektivni rok za traženje poništenja odluke je 3 mjeseca od saznanja za razlog poništenja, odnosno objektivni rok je 1 godina nakon proteka rokova zbog kojih se može tražiti poništenje odluke.

Članak 80.

Okрупnjavanje zemljišnog posjeda radi njegovoga racionalnijeg korištenja može se obavljati dragovoljnim grupiranjem zemljišta, putem dragovoljnog udruživanja farmera u tzv. funkcionalnu, radnu ili proizvodnu tablu.

Grupiranje zemljišta iz stavka 1. ovog članka može se obavljati na području cijele katastarske općine ili dijela katastarske općine.

Gradsko/općinsko vijeće donosi odluku o pokretanju postupka za dragovoljno grupiranje zemljišnog posjeda, na prijedlog najmanje 10 vlasnika zemljišta ili ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.

3. Uređenje zemljišta

Članak 81.

Pod agrotehničkim mjerama smatraju se: krčenje, čišćenje, ravnanje i niveliranje terena, temeljna i dopunska obrada, njega i zaštita usjeva, sprečavanje erozije, sprječavanje zakorovljenosti, obavljanje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, čišćenje kanala, zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, mjere za zaštitu od poljskih šteta, korištenje i uništavanje biljnih otpadaka, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnja i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.

Agrotehničkim mjerama u svrhu zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije podrazumijevaju se: ograničenje ili potpuna zabrana sječe voćaka i drugih drveća, osim sječe iz agrotehničkih razloga, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka propisivanjem vrsta i broja stoke, te vremena i načina ispaše, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice s jednogodišnjim kulturama, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja sa obradivog poljoprivrednog zemljišta, određivanje obveznog zatravljivanja strmog zemljišta, zabrana proizvodnje jednogodišnjih kultura, odnosno obveza sadnje dugogodišnjih nasada i

višegodišnjih kultura na strmim zemljištima.

Vlasnici, posjednici i korisnici poljoprivrednog zemljišta dužni su provoditi propisane agrotehničke mjere iz stavka. 1. i 2. ovog članka, te održavati dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu.

Gradsko/općinsko vijeće dužno je u suradnji s Županijskim ministarstvom propisati potrebne agrotehničke mjere zaštite i korištenja poljoprivrednog zemljišta u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 82.

Mjere uređenja poljoprivrednog zemljišta provode se u cilju tehničkog uređenja, poboljšanja proizvodnih svojstava, reguliranje vodnog režima tla, te sprječavanja oštećenja i saniranja degradacije i zagađenja zemljišta, prouzrokovanog prirodnim pojavama ili ekonomskim i društvenim aktivnostima, a na osnovi programa uređenja zemljišta.

Članak 83.

Vlasnici, posjednici, odnosno korisnici zemljišta dostavljaju Federalnom ministarstvu program uređenja zemljišta, koje će nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz ovog zakona obavijestiti grad/općinu, odnosno županiju i izdati rješenje o odobravanju programa.

Članak 84.

Odvodnja obuhvaća mjere, objekte i uređaje za reguliranje i očuvanje vodnog režima tla, odvodnjom površinskih i podzemnih voda.

Sustav za odvodnju je sastavljen od uređaja za odvodnju (stanice, crpke, objekti i dr.), kanala za oticanje vode, odvodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i drenaže.

Navodnjavanje obuhvaća mjere, objekte i uređaje za osiguranje opskrbe vodom, njenu distribuciju i upotrebu sa namjenom da se osigura biljkama optimalna vlaga u zemljištu.

Sustav za navodnjavanje sastavljen je od kanala za dotok vode, dovodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i opreme za navodnjavanje (crpke, bunari, objekti, hidranti i dr.).

Sustavi za odvodnju i navodnjavanje dijele se na velike i male sustave, oni koji su namijenjeni većem broju korisnika za zajedničku upotrebu po rasporedu za navodnjavanje i koji su namijenjeni za jednog ili više korisnika koji upotrebljavaju sustav za navodnjavanje neovisno jedan od drugoga.

Članak 85.

Poljoprivredno zemljište koje je pod utjecajem podzemnih i površinskih voda, odnosno ima nereguliran vodni režim tla, potrebno je urediti sustavom mjera za odvodnju i mjera zaštite od uticanja površinskih voda i poplava.

Odvodnja i zaštita od uticanja površinskih voda i poplava se provodi na osnovi projekta koji se izrađuje za određeno melioracijsko područje.

Projekt treba sadržavati i projekciju postupanja u cilju održavanja sustava za odvodnju sa konkretnim mjerama i cjenikom.

Vlasnici, posjednici, odnosno korisnici zemljišta dostavljaju Županijskom ministarstvu sustav mjera za odvodnju i mjera zaštite, te projekt odvodnje, koje će nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz ovog zakona odobriti program, te pristupiti ugovornom reguliranju

odnosa.

Jedinstvena metodologija za izradu projekta za odvodnju i mjere zaštite od uticanja površinskih voda i poplava propisuje se federalnim propisom.

Članak 86.

Održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje osiguravaju vlasnici, posjednici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta na temelju odobrenog projekta odvodnje odnosno projekta navodnjavanja.

Ako se izgradnja sustava za odvodnju, odnosno navodnjavanje ne može riješiti na bolji ili racionalniji način, može se ustanoviti pravo služnosti odvodnje, odnosno dovođenja vode preko drugog zemljišta.

Članak 87.

Vlasnici zemljišta u područjima za melioracije na zemljištu, obvezni su staviti svoje zemljište za aktivnosti melioracija, zadržavajući pravo vlasništva na zemljištu, uz pravo na naknadu za eventualno prouzročenu štetu.

Melioracijski sustavi i uređaji upisuju se u katastar melioracijskih objekata i uređaja, koji vodi Županijsko ministarstvo i koji je povezan sa bazom podataka zemljišnog katastra.

Detaljnije odredbe o uvođenju, izvođenju, upravljanju, funkcioniranju i održavanju melioracijskih sustava propisati će se federalnim propisom.

Obračunavanje i plaćanje naknade za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje propisuje se županijskim propisom.

Članak 88.

Poljoprivredno zemljište na području na kojem je izgrađen sustav za navodnjavanje koristi se po godišnjem programu koji donosi pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje, a koji sadrži: površinu zemljišta koje se može navodnjavati, dinamiku navodnjavanja pojedinih kultura, dužinu trajanja navodnjavanja i količinu vode za navodnjavanje.

Godišnji program korištenja sustava za navodnjavanje donosi se uz suglasnost Županijskog ministarstva.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je obavijestiti korisnika poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje o godišnjem programu korištenja sustava.

Članak 89.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje dužan je koristiti sustav za navodnjavanje u skladu s programom iz članka 88. ovoga zakona.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je redovito održavati sustav za navodnjavanje (održavanje crpki, uništavanje korova, uklanjanje nanosa mulja, održavanje cjevovoda i dr.), kao i osigurati redovitu kontrolu kvalitete vode na sadržaj opasnih i štetnih tvari i o tome voditi evidenciju.

Članak 90.

Međusobni odnosi pravnih osoba koje upravljaju sustavom za navodnjavanje i

korisnika sustava uređuju se ugovorom o korištenju, održavanju i osiguravanju funkcioniranja tog sustava, kao i utvrđivanja naknade za korištenje vode iz sustava.

Članak 91.

Kultivacija pašnjaka obuhvaća skup mjera za poboljšanje kvaliteta trave za ispašu stoke i proizvodnje sijena u planinskim područjima, a provodi se na osnovu projekta koji sadrži iste elemente kao i projekt rekultivacije iz članka 93. ovoga zakona.

Projekt iz prethodnog stavka mora sadržavati odgovor na pitanja unutarnje odvodnje u melioracijskim područjima, obrambenih nasipa, odvodnih kanala i crpnih stanica.

Članak 92.

Poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta obuhvaća mjere kojima se obavlja poboljšanje fizičkih, kemijskih i bioloških osobina zemljišta (hidromelioracije, popravka teksturnog sastava tla, popravka reakcije tla, melioracijsko gnojenje i druge mjere).

Poboljšanje kvaliteta obradivog zemljišta i pretvaranja neobradivog u obradivo izvodi se na osnovi projekta koji sadrži: opće karakteristike područja (klimatske, pedološke, hidrografske), stanje poljoprivredne proizvodnje, dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisci listova nekretnina, odnosno posjedovnih listova ili zemljišno-knjižnih uložaka, preslika katastarskog plana), projektno rješenje za poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi), rokovi izvođenja pojedinih faza radova, premjer i predračun radova.

Projekt poboljšanja kvalitete obradivog i pretvaranje neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište mogu izrađivati registrirane pravne osobe iz područja poljoprivrede.

4. Rekultivacija

Članak 93.

Rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva i drugih tvari, a koja nema trajni karakter, privodi se odgovarajućoj namjeni, odnosno osposobljava se za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije poljoprivrednog zemljišta koji izrađuju registrirane znanstvene i stručne institucije.

Projekt rekultivacije poljoprivrednog zemljišta sadrži opće karakteristike područja za eksploataciju mineralnih tvoriva (klimatske, pedološke i hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje, dokumentaciju o vlasnicima, odnosno korisnicima poljoprivrednog zemljišta sa prijepisom listova nekretnina, posjedovnih listova, ili zemljišno-knjižnih izvadaka, preslike katastarskog plana, projektno rješenje tehničke rekultivacije (postupak skidanja, čuvanja i vraćanja humusnog sloja, dinamiku vraćanja zemljišta poljoprivrednoj proizvodnji, tehničko uređenje terena, agrotehnički radovi, hidrotehnički radovi kojima se uspostavlja prvobitni vodni režim u zemljištu i dr.), projektno rješenje biološke rekultivacije (priprema zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, namjena poljoprivrednog zemljišta, postupak i rok ispitivanja opasnih i štetnih tvari u rekultiviranom zemljištu), rokove izvođenja pojedinih faza rekultivacije, premjer i predračun radova-financijski dio i grafičke i numeričke priloge.

Suglasnost na projekt rekultivacije daje Županijsko ministarstvo.

Članak 94.

Saniranje i rekultivacija postojećih jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina odvija se u tri faze:

- a) faza 1. registracija jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina, opis stanja, odgovornost, tko ih mora rekultivirati i platiti (preliminarna studija);
- b) faza 2. akcijski plan sanacije i rekultivacije (studija izvodljivosti);
- c) faza 3. praćenje i izvještavanje o implementaciji.

Rok za izvršenje sve tri faze je jedna godina, računajući od dana stupanja na snagu ovoga zakona, a za iste se zadužuju nadležna županijska ministarstva.

Članak 95.

Ako korisnik po završenoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva ne izvrši rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta, Županijsko ministarstvo angažirat će drugu organizaciju koja će izvršiti rekultivaciju zemljišta na teret sredstava korisnika poljoprivrednog zemljišta za privremene namjene.

Članak 96.

Vlasnici, zakupoprimalci i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta na području na kojem se ostvaruje uređenje moraju dozvoliti pristup na svoja zemljišta radnicima poljoprivrednih, geodetskih, vodoprivrednih i drugih organizacija koje obavljaju radove (mjerjenje, snimanje, projektiranje, obilježivanje) u vezi s pripremom i izvođenjem agrarnih operacija i djelovanjem, kao i održavanje melioracijskih objekata i uređaja, ali imaju pravo na naknadu štete prouzrokovane navedenim radnjama.

Vlasnici, zakupoprimalci i drugi korisnici zemljišta imaju zakonom ustanovljenu služnost puta zbog prilaza poljoprivrednim parcelama koji im se ne može ograničiti.

Pravo služnosti korištenja tuđeg zemljišta imaju osobe koja se bave: pčelarstvom, pužarstvom, sakupljanjem plodova samoniklog bilja, gljiva, zelenila, lovom, ribolovom i dr.

Služnost iz stavka 2. ovoga članka traje sve dok poljski radovi (oranje, sjetva, žetva, berba i dr. poslovi) ne budu završeni.

Gradsko/općinsko tijelo može ustanoviti stvarnu služnost otjecanja vode preko tuđeg zemljišta, ako se otjecanje ne može riješiti na drugi način.

Sezonsku služnost, procjenu štete i visinu naknade određuje gradsko/općinsko tijelo na temelju propisa o izvlaštenju, dok naknadu štete obavlja korisnik sezonske služnosti.

Žalba protiv odluke gradskog/općinskog tijela ne zadržava izvršenje odluke.

Članak 97.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno hidromelioracijskim sustavom mogu se u svrhu dovođenja i odvodnje voda uspostaviti služnosti.

O uspostavi služnosti rješava gradsko/općinsko vijeće.

Za uspostavu služnosti vlasniku opterećenog zemljišta, naknadu plaćaju osobe u čiju je korist služnost uspostavljena.

U pogledu utvrđivanja visine naknade za uspostavljenu služnost primjenjuju se propisi Zakona o izvlaštenju.

Protiv odluke gradskog/općinskog vijeća može se pokrenuti upravni spor.

VII. RASPOLAGANJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Članak 98.

Poljoprivrednim zemljištem čiji je vlasnik ili posjednik država, osim onoga koje se vraća ranijim vlasnicima po posebnom zakonu, odnosno koje podliježe restituciji i predmet je povrata, raspolaže Federacija, Županija, grad i općine prema općim propisima o raspolaganju nekretninama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odlukom kojom se odlučuje o vlasničkim i drugim stvarnim pravima na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu ili posjedu države obvezno se osigurava zaštita i unapređenje gospodarsko-ekonomskih, ekoloških i drugih interesa države i njenih građana.

Odluka iz stavka 2. ovoga članka nije upravni akt.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta (zakup, koncesija i zamjena) mora biti donesen u skladu sa ovim zakonom i drugim pratećim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Akt donesen suprotno utvrđenoj proceduri iz stavka 2. ovoga članka, smatra se ništavnim.

Članak 99.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države je u pravnom prometu, ali se ne može prodavati.

Poljoprivredno zemljište može se staviti u promet u obliku zakupa, koncesije i zamjene, ali isključivo radi zasnivanja primarne poljoprivredne proizvodnje.

Uvjet za stavljanje u promet poljoprivrednog zemljišta je uspostava katastra ili zemljišnih knjiga, koji će omogućiti nesmetan promet nekretnina i dati osnovu za uspostavu učinkovitog tržišta zemljištem.

Poljoprivredno zemljište u privatnom vlasništvu uživa poseban tretman, ali za njega ne važe navedene zabrane iz stavka 1. ovoga članka.

Strani državljani ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem pravnim poslom, ali mogu nasljeđivanjem.

1. Promet

Članak 100.

Promet državnim poljoprivrednim zemljištem može se obavljati samo u svrhu obavljanja poljoprivredne djelatnosti, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države ne može biti predmet prodaje.

Članak 101.

Privatni zemljišni posjedi jesu i ostaju u okvirima građanske pravne regulative, a mogu biti stečeni i promijeniti korištenje na bilo koji način utvrđen građanskom pravnom regulativom, na osnovama ugovora usklađenih s ovim zakonom.

Članak 102.

Fizička ili pravna osoba koja ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište, od 1. do 4.

bonitetne kategorije, mora prvo uručiti ponudu gradskom/općinskom tijelu na čijem se području nalazi poljoprivredno zemljište.

Članak 103.

Ponuda iz članka 102. ovog zakona vrijedi 8 dana i sadrži podatke o poljoprivrednom zemljištu, cijenu i druge uvjete prodaje.

Ukoliko grad/općina u roku od 8 dana ne prihvati ponudu (pismena izjava o prihvaćanju ponude) vlasnik ili suvlasnik poljoprivrednog zemljišta isto može prodati drugom potencijalnom kupcu.

Članak 104.

Županijsko ministarstvo odobrava pravni posao iz članka 103. ovoga zakona, ali odobrenje se ne može dati ako nije poštovan postupak određen zakonom, ako prodajna cijena bitno odstupa od prodajne vrijednosti okolnog zemljišta, te ako bi pravnim poslom bila omogućena nenamjenska uporaba zemljišta.

2. Zakup

Članak 105.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države i privatne zemljišne parcele mogu se dati u zakup fizičkim i pravnim osobama u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje, a koji su registrirani za poljoprivrednu djelatnost, zajedno sa objektima koji mu pripadaju, opremom i višegodišnjim nasadima.

Za zakupne odnose po ovom zakonu primjenjuju se i odredbe Zakona o obveznim odnosima, ukoliko ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države dano u zakup, ne može se dati u podzakup.

Ako su se na poljoprivrednom zemljištu na dan sklapanja ugovora o zakupu nalazili nasadi kojima se za vrijeme trajanja zakupa smanjila vrijednost krivnjom zakupoprimateља, zakupodavatelju pripada naknada za umanjenu vrijednost tih zasada.

Ako su zasadi uklonjeni, zakupodavatelju pripada naknada koja odgovara vrijednosti tih zasada u vrijeme sklapanja ugovora.

Članak 106.

Grad/općine dužni su brinuti o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu ili posjedu države na području grada/općine na način da svo zemljište za koje je važećim Programom gospodarenja utvrđeno da može biti predmet zakupa, bude dano u zakup, privedeno svrsi i obrađeno.

Grad/općine su dužne, u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odluku o raspisivanju javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države koje je važećim Programom gospodarenja utvrđeno da može biti predmet zakupa, te u roku od 10 dana od dana donošenja odluke, odluku dostaviti Ministarstvu na davanje suglasnosti.

Ministarstvo je dužno u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, riješiti postupak davanja suglasnosti.

U slučaju da Ministarstvo ne postupi u roku iz stavka 3. ovog članka, smatrat će se da

je Ministarstvo dalo suglasnost.

U slučaju da grad/općina ne postupi sukladno stavku 2. ovog članka, Županijsko ministarstvo ovlašteno je nakon izvršenog nadzora pozvati grad/općinu da raspiše javni poziv i dati za to rok od 60 dana.

Ukoliko grad/općina ne postupi u danom roku, Vlada Županije Posavske na prijedlog Županijskog ministarstva je ovlaštena provesti postupak dodjele u zakup istog zemljišta i donijeti Odluku o raspisivanju javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države i odluku o odabiru najpovoljnije ponude te sklopiti ugovor o zakupu na razdoblje trajanja do 5 godina.

Ukoliko se utvrdi da postoji zemljište u vlasništvu ili posjedu države a nije obuhvaćeno Programom gospodarenja Županijsko ministarstvo je dužno obavijestiti grad/općinu na čijem se području zemljište nalazi.

Grad/općina je dužna u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti uvrstiti zemljište iz stavka 5. ovog članka u Program gospodarenja.

U slučaju da grad/općina ne izvrši obvezu iz prethodnog stavka Županijsko ministarstvo može predložiti Vladi Županije Posavske da postupi sukladno stavku 4. ovog članka.

Članak 107.

Zemljište koje je napušteno, kojem je vlasnik odsutan i nije dostupan dulje od pet godina, ili je vlasnik nepoznatog prebivališta ili boravišta, ili se ne može utvrditi zakoniti vlasnik zemljišta bez obzira na pokrenute postupke pred nadležnim tijelima, gradsko/općinsko vijeće dužno je takvo zemljište dati u zakup zainteresiranim osobama na rok do pet godina, u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje.

Gradonačelnik/općinski načelnik dužan je u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi činjenice iz stavka 1. ovog članka i raspisati javni poziv za zemljište koje ispunjava uvjete iz stavka 1. ovog članka, te o tome obavijestiti Županijsko ministarstvo.

Javni poziv iz stavka 2. ovog članka provodi povjerenstvo iz članka 109. stavak 5. i 6. ovog zakona.

Početna cijena ne smije biti manja od 70% od prosječne tržišne cijene zakupa poljoprivrednog zemljišta za tekuću godinu.

Odluku o davanju zemljišta iz stavka 1. ovog članka u zakup i odluku o odabiru najpovoljnije ponude donosi gradsko/općinsko vijeće.

Protiv odluka iz stavka 5. ovog članka može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana prijema odluke.

O prigovoru odlučuje Županijsko ministarstvo.

Ugovor o davanju zemljišta iz stavka 1. ovog članka u zakup potpisuje gradonačelnik/općinski načelnik.

Županijsko ministarstvo je u postupku nadzora ovlašteno naložiti gradu/općini postupanje po stavku 1. i 2. ovog članka.

Sredstva naknade za zakup (zakupnina) iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se i vode kao posebna vrsta prihoda u proračunu grada/općine.

Ako se vlasnik ne javi u roku od 5 godina od dana zasnivanja zakupa, sredstva iz stavka 4. ovoga članka mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene člankom 55. ovoga zakona i za to zemljište može biti produžen ugovor na rok do pet godina aktualnom zakupoprimalju, ukoliko je uredno plaćao zakupninu i pridržavao se odredbi ovog zakona.

Članak 108.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države, ovisno o vrsti korištenja zemljišta, daje se u zakup na rok do 25 godina za podizanje nasada voćnjaka, vinograda i rasadnika, odnosno do 10 (deset) godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje.

Pravo prvenstva zakupa imaju fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale na javnom pozivu i ispunile propisane kriterije, te ako su ponudile istu cijenu, sljedećim redoslijedom:

1. prethodni zakupoprimalci ukoliko su izmirili svoje obveze po dosadašnjim ugovorima i ukoliko nisu do sada evidentirani kao nesavjesni korisnici poljoprivrednog zemljišta,
2. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (nositelj), sa područja katastarske općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi,
3. branitelji koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava i koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom kao glavnom djelatnosti,
4. fizičke i pravne osobe koje se bave proizvodnjom sjemenskog i sadnog materijala minimalno tri godine prije raspisivanja javnog poziva, s prebivalištem odnosno sjedištem na području grada/općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi,
5. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (nositelj), sa područja grada/općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi,
6. fizička ili pravna osoba čije zemljište u vlasništvu, posjedu ili zakupu graniči sa zemljištem koje se daje u zakup.

Gospodarski program sadrži: podatke o podnositelju zahtjeva, opis gospodarstva, namjenu korištenja i lokalitet zemljišta, tehnološko-tehničke karakteristike gospodarskog programa i potrebnu mehanizaciju za obradu zemljišta koje je predmet zakupa i kalkulaciju troškova i prihoda te posebnu naznaku kad se radi o ekološkoj proizvodnji, podatke o novom zapošljavanju te podatke o površinama koje se nalaze u području obuhvata izgrađenih ili planiranih sustava javnog navodnjavanja.

Gospodarski program mora biti u skladu sa sadržajem Strategija iz članka 3. ovog zakona.

Ukoliko na javnom pozivu prioritet ostvare osobe navedene u stavku 2. točki 1. ovog članka, isti ostvaruju pravo na zakup svih površina za koje su dostavili ponudu, uz uvjet da dokažu prethodno korištenje po dosadašnjim ugovorima, ispunjavanje gospodarskih programa i uredno plaćanje zakupnine.

Članak 109.

Poljoprivredno zemljište daje se na privremeno korištenje i u zakup javnim pozivom.

Odluku o raspisivanju javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države i odluku o odabiru najpovoljnije ponude, donosi gradonačelnik/općinski načelnik uz prethodnu suglasnost gradskog/općinskog vijeća na čijem se području zemljište nalazi, uz obavještanje Županijskog ministarstva o razlozima odabira najpovoljnije ponude odnosno podnesenih prigovora, osim u slučaju predviđenim člankom 106. stavak 4. ovog zakona.

Županijsko ministarstvo je ovlašteno nadzirati zakonitost donesene odluke o odabiru najpovoljnije ponude, zatražiti na uvid cjelokupnu dokumentaciju te postupiti sukladno članku 110. stavak 2. ovog zakona.

Protiv odluke o odabiru najpovoljnije ponude može se izjaviti prigovor Županijskom ministarstvu u roku od 8 dana od dana primitka odluke.

Postupak javnog poziva provodi Povjerenstvo za dodjelu poljoprivrednog zemljišta u zakup.

Povjerenstvo iz stavka 4. ovog članka imenuje gradsko/općinsko vijeće na prijedlog

gradonačelnika/općinskog načelnika.

Početna cijena zakupa ne smije biti manja od 70% od prosječne tržišne cijene zakupa za tekuću godinu.

Prosječnu tržišnu cijenu zakupa za svaku narednu godinu donosi Županijsko ministarstvo na temelju prijedloga grada/općina.

Grad/općina je dužna prijedlog prosječne tržišne cijene zakupa za narednu godinu dostaviti Županijskom ministarstvu do 01.09. tekuće godine.

Županijsko ministarstvo donosi odluku o prosječnoj tržišnoj cijeni najkasnije do 01.12. tekuće godine uz pribavljenu suglasnost Vlade Županije Posavske.

Zakupnina ne smije prelaziti dvostruki iznos prosječne tržišne cijene zakupa. U suprotnom ponuda se smatra nevažećom.

Članak 110.

Na temelju odluke o odabiru najpovoljnije ponude na javnom pozivu za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države Županijsko ministarstvo i podnositelj ponude sklapaju ugovor o zakupu.

U slučaju da Županijsko ministarstvo utvrdi nedostatke provedene procedure javnog poziva odnosno nepravilnosti u postupku donošenja odluke o odabiru najpovoljnije ponude ovlašteno je odbiti potpisivanje ugovora o zakupu.

Županijsko ministarstvo je dužno primjerak ugovora o zakupu dostaviti u roku od 15 dana, općinskoj službi i Federalnom ministarstvu.

Na temelju sklopljenog ugovora o zakupu, zakupoprimalca u posjed poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, uvodi Županijsko ministarstvo.

Članak 111.

Ugovor o zakupu sadrži obvezno odredbe koje se odnose na: imena i adrese ugovorenih strana, datum sklapanja ugovora, podatke iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina, vrijeme trajanja zakupa, visinu, rok i način plaćanja zakupnine (ne može biti naturalna), opis i vrijednost objekata, uređaja i zasada, te način njihova održavanja, vrijeme amortizacije zasada, neamortiziranu vrijednost pripadaka zemljišta, prava i obveze zakupoprimalca i zakupodavca, cilj-namjenu korištenja zakupljenog zemljišta, klauzulu o nasljedivosti zakupa, razloge za otkaz ugovora, razloge za prestanak ugovora i proceduru za rješavanje sporova.

Tekst pripremljenog ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države dostavlja se prije njegovoga potpisivanja na prethodno mišljenje županijskom pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od konačnosti odluke o odabiru najpovoljnije ponude.

Ako Županijsko pravobraniteljstvo ne dostavi svoje mišljenje u roku od 15 dana od dana prijama istih, smatra se da je ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu općine, Županije, Federacije, odnosno države Bosne i Hercegovine.

Primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, dostavlja se gradskoj/općinskoj službi nadležnoj za financije, županijskom i federalnom ministarstvu financija.

Članak 112.

Zakupnina se utvrđuje ovisno o namjene korištenja, lokaciji i drugim ekonomskim uvjetima, u skladu sa kriterijima koje utvrđuje gradsko/općinsko vijeće uz prethodnu

suglasnost Županijskog ministarstva, a ista je posebna vrsta prihoda proračuna grada/općina i Županije u omjeru 70:30.

Sredstva ostvarena na temelju zakupa poljoprivrednog zemljišta mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene člankom 55. ovoga zakona.

Ukoliko je zemljište koje se daje u zakup zapušteno, stanje zemljišta će biti opisano u ugovoru o zakupu koji se sklapa kao i obaveza zakupoprimalatelja da isto privede poljoprivrednoj proizvodnji o vlastitom trošku.

Drvena masa pripada zakupoprimalatelju koji iskrči poljoprivredno zemljište na način da ga privede poljoprivrednoj proizvodnji i ukloni nadzemne i podzemne dijelove raslinja.

Članak 113.

Ugovor o zakupu na određeno vrijeme prestaje istekom vremena na koje je sklopljen.

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države može u svako vrijeme sporazumno prestati.

Ugovor o zakupu prestaje po zakonu, ako zakupljeno poljoprivredno zemljište prestane biti poljoprivredno zbog promjene namjene, ako se zemljište koristi suprotno odredbama sklopljenog ugovora ili odredbama ovoga zakona, raskidom, ako se zemljište ne koristi na propisan način i pažnjom dobrog domaćina ili ako se koristi protivno ugovoru i daje u podzakup.

U slučaju iz stavka 5. ovoga članka zakupoprimalatelj je dužan u roku od šest mjeseci od dana prestanka ugovora o zakupu predati u posjed zemljište vlasniku ili posjedniku.

Članak 114.

Zakupodavatelj će otkazati ugovor o zakupu u slučaju ako zakupoprimalatelj ne plati zakupninu, ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države na način propisan u članku 37. ovoga zakona, obrađuje poljoprivredno zemljište suprotno odredbama sklopljenog ugovora, daje zakupljeno poljoprivredno zemljište u podzakup, protivno odobrenju zakupodavatelja obavlja investicijske radove na poljoprivrednom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog raspolaganja ili promijeni vrstu korištenja poljoprivrednog zemljišta, obavlja aktivnosti suprotno zakonskim propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan utjecaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja, te ako na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti.

Članak 115.

Zakupoprimalatelj nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti trajnih nasada na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu ili posjedu države, ako zakupni odnos prestaje na njegov zahtjev ili njegovom krivnjom.

Članak 116.

Po prestanku ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta zakupoprimalatelj će u roku od šest mjeseci uzeti one dijelove opreme i građevine koje je on podigao, tražiti naknadu stvarne vrijednosti opreme koja će se utvrditi za opremu koju nije moguće odnijeti, vegetaciju koju je zasadio, te instalacije i zahvate za zaštitu zemljišta koji su poboljšali kvaliteta poljoprivrednog zemljišta, ako je zasadio nasade i postavio navedene uređaje i objekte uz suglasnost zakupodavatelja i ako nije postignut dogovor sa zakupodavateljem srušiti i ukloniti na vlastiti trošak bez potraživanja naknade građevinske objekte

privremenog karaktera koje je podigao.

U slučaju neizvršenja obveze iz stavka 1. ovoga članka rušenje ili uklanjanje će obaviti zakupodavatelj na teret zakupoprimaljja.

Ako zakupoprimaljja zasadi nasade ili izgradi uređaje i objekte bez odobrenja zakupodavatelja, nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti nasada prestankom ugovora o zakupu.

Prestankom zakupa zakupodavatelj ima pravo na zasađene nasade i izgrađene objekte i uređaje, a zakupoprimaljja mora platiti njihovu još neamortiziranu vrijednost, ako su nasadi, odnosno objekti i uređaji napravljeni s njegovom suglasnošću.

Nasadi, objekti i uređaji pripadaju zakupodavatelju, bez odštete ako su bili zasađeni i izgrađeni bez njegova odobrenja.

Zakupodavatelj ima pravo ukloniti uređaje kod kojih je to moguće, bez štete.

Članak 117.

Na raskid ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države koji nije reguliran odredbama ovoga zakona, primjenjuju se propisi o obveznim odnosima.

Zakupni odnos je gradonačelnik/općinski načelnik obavezan registrirati u zemljišnu knjigu i u zemljišni katastar u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora, odnosno prestanka zakupa.

Koncesija

Članak 118.

Na prijedlog Županijskog ministarstva, Vlada Županije Posavske uz prethodnu suglasnost gradskog/općinskog vijeća, odlučuje o dodjeli koncesije na poljoprivrednom zemljištu, a na temelju javnog natječaja ili prikupljanjem javnih ponuda.

Koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dodijelit će se domaćoj ili stranoj pravnoj osobi čija ponuda bude proglašena najpovoljnijom.

Koncesionar je obavezan zemljište koristiti u skladu sa Zakonom o koncesijama i ugovorenom namjenom te očuvati i povećati njegov kapacitet proizvodnje, sistematizirati i zaštititi na osnovama odgovarajućih projekata.

Samo u slijedeća tri slučaja dodijelit će se koncesija na poljoprivrednom zemljištu:

1. od 25 do 50 godina za podizanje višegodišnjih nasada voćnjaka, vinograda i rasadnika, stočarske proizvodnje, uključujući ribarstvo, lov i ribolov, kao i pašnjake;
2. od 10 do 20 godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje;
3. do 10 godina za rekreaciju, sport, turizam i ugostiteljstvo.

Ako se pojave iznimne okolnosti koje zahtijevaju ulaganja za koje je potrebno dulje vremensko razdoblje, ugovoreni rok se može produljiti, ali ne može biti dulji od 50 godina.

Pojedine kategorije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje se ne može dati koncesija svojom odlukom odredit će Vlada Županije Posavske.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija, ne može se davati u zakup ili podkoncesiju.

Članak 119.

Ugovor o koncesiji obvezno sadrži odredbe i podatke o: klasi, veličini i kulturi poljoprivrednog zemljišta, vremenu trajanja koncesije, načinu i uvjetima korištenja

zemljišta, obliku, visini, te načinu i rokovima plaćanja naknade za koncesiju, mogućnostima i razlozima otkaza ugovora ili jednostranog raskida ugovora, dozvoli postavljanja gospodarsko-proizvodnih objekata, pomoćnih uređaja i objekata za korištenje zemljišta, ako su u skladu s propisima o prostornom uređenju i građenju, te njihovoj pripadnosti po isteku koncesije, zaloga i hipoteke.

Koncesionar je obvezan uz ugovor o koncesiji priložiti gospodarsko-proizvodni program (gospodarski program), koji čini njegov sastavni dio.

Gospodarski program sadrži: podatke o podnosiocu zahtjeva, opis gospodarstva, namjenu korištenja i lokalitet zemljišta, tehnološko-tehničke karakteristike gospodarskog programa i potrebnu mehanizaciju za obradu zemljišta i kalkulaciju troškova i prihoda te posebnu naznaku kad se radi o ekološkoj proizvodnji, podatke o novom zapošljavanju te podatke o površinama koje se nalaze u području obuhvata izgrađenih ili planiranih sustava javnog navodnjavanja.

Gospodarski program mora biti u skladu sa sadržajem Strategija iz članka 3. ovog zakona.

Prava i obveze korisnika koncesije za korištenje poljoprivrednog zemljišta iz ugovora o koncesiji, mogu se prenijeti na fizičku osobu u prvom nasljednom redu, uz uvjet da se bavi poljoprivrednom proizvodnjom do isteka roka koncesije.

Članak 120.

Tekst pripremljene odluke o davanju koncesije na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države dostavlja se prije njegovoga potpisivanja na prethodno mišljenje županijskom pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o odabiru najpovoljnije ponude.

Županijsko pravobraniteljstvo dužno je dati svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana prijama.

Ako županijsko pravobraniteljstvo ne dostavi svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana prijama istih, smatra se daje ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu općine, grada, županije, Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine.

Primjerak ugovora o koncesiji na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, dostavlja se županijskom i federalnom ministarstvu financija.

Članak 121.

Ako koncesionar koristi poljoprivredno zemljište suprotno ugovoru i ne primjenjuje mjere i postupke predviđene propisima o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta Županijsko ministarstvo može propisati mjere za uporabu toga zemljišta, te rokove izvršenja.

Županijsko ministarstvo provodi nadzor provođenja propisanih mjera te rokova izvršenja.

U slučaju da koncesionar ne provodi propisane mjere u danim rokovima, Županijsko ministarstvo uputit će mu upozorenje i dati primjereni rok za postupanje, a ukoliko koncesionar ne postupi sukladno upozorenju, Županijsko ministarstvo ovlašteno je raskinuti ugovor bez posljedica po vlasnika zemljišta.

Članak 122.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se zamijeniti za poljoprivredno

zemljište u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba ugovorom samo u slučaju okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta iste tržišne vrijednosti i u cilju racionalnijeg korištenja poljoprivrednog zemljišta u skladu sa Strategijom iz članka 3. ovog zakona i u skladu s odredbama Zakona o arondaciji.

Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka, donosi Županijsko ministarstvo najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja cjelovitog dokumentiranog zahtjeva od strane zainteresirane osobe.

Zahtjev mora sadržavati detaljan opis zemljišta čija se zamjena predlaže, nacrt načinjen od ovlaštenog geodete, razloge prijedloga zamjene sukladno ovom zakonu, prijedlog postupka ishođenja dokumentacije te prijedlog rokova za provođenje pri nadležnim zemljišnoknjižnim i katastarskim tijelima.

Uvjeti i način zamjene poljoprivrednog zemljišta propisuju se županijskim propisom.

Članak 123.

U skladu sa Strategijom, gradsko/općinsko vijeće donosi Program gospodarenja za zemljište u vlasništvu ili posjedu države za svoje područje, uz suglasnost Županijskog ministarstva.

Program gospodarenja treba sadržavati: ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, podatke o dosadašnjem korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, površine određene za povrat imovine, površine određene za koncesiju i površine određene za zakup.

Program gospodarenja treba se pridržavati Strategije iz članka 3. ovog zakona što je bitan preduvjet njegovog usvajanja.

Površine poljoprivrednog zemljišta utvrđuju se u Programu gospodarenja prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka grad/općine su dužne donijeti ili uskladiti s odredbama ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 124.

Do donošenja Programa gospodarenja, grad/općine ne mogu davati poljoprivredno zemljište u zakup.

VIII.EVIDENCIJE

Članak 125.

Obvezno je vođenje evidencije o uređenim poljoprivrednim zemljištima, praćenje realizacije provedbe mjera uređenja i načina korištenja shodno definiranom programu koji donosi Županijsko ministarstvo u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 126.

Županijsko ministarstvo vodi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu ili posjedu države, odnosno kojim raspolaže država.

Županijsko ministarstvo vodi posebnu evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje je dano u zakup, koncesiju ili je promijenilo namjenu korištenja.

Članak 127.

Pravne osobe su dužne voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koriste.

Gradska/općinska tijela dužna su voditi evidenciju o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, posjedovnoj strukturi i zapuštenosti.

Gradsko/općinsko tijelo utvrđuje pojedinačne parcele poljoprivrednog zemljišta koje se ne obrađuju.

Županijsko ministarstvo može vršiti kontrolu obrađenosti poljoprivrednog zemljišta.

Gradsko/općinsko tijelo iz stavka 2. i 3. ovoga članka ostvaruje suradnju sa nadležnim sudom za vođenje zemljišnih knjiga, katastrom nekretnina, odnosno katastrom zemljišta.

Članak 128.

Podaci o kategorijama poljoprivrednog zemljišta vode se u formi službene evidencije prema podacima iz baze podataka zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina ili katastra zemljišta.

Metode, oblik i sadržaj obrazaca, način vođenja evidencija te rok i način dostavljanja službenih evidencija Federalnom ministarstvu propisuje se federalnim propisom.

IX. NADZOR

Članak 129.

Županijsko ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provedbom ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona u poslovima koji su u nadležnosti Županije, grada i općina.

Članak 130.

Inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja županijsko tijelo uprave nadležno za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: županijska uprava za inspekcijske poslove).

Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti županijske poljoprivredne inspekcije obavljaju poljoprivredni inspektori.

Članak 131.

Županijski poljoprivredni inspektor ovlašten je i obvezan provoditi kontrolu nad svim poslovima, osim onih za koje je federalnim zakonom određeno da ih neposredno obavlja federalna poljoprivredna inspekcija, a naročito:

- obrađuje li se obradivo poljoprivredno zemljište ne umanjujući njegovu vrijednost;
- kontrolira postupak i radnje pravnih osoba koje obavljaju sustavnu kontrolu plodnosti tla;
- zaštitu zemljišta od onečišćenja štetnim i opasnim tvarima;
- kontrolira kvalitetu mineralnih i organskih gnojiva i supstrata za poboljšanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta;
- korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, ako takvo korištenje nije dozvoljeno po ovom zakonu ili propisu donesenom na temelju njega;
- provedbu propisanih agrotehničkih mjera;

- održavanje dugogodišnjih zasada i višegodišnjih kultura podignutih radi zaštite od erozije;
- provedbu odredaba ovoga zakona o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta;
- namjensko korištenje sredstava prikupljenih na temelju ovoga zakona, koja idu u proračun županije i općina;
- raspolaganje i korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države;
- provedbu mjera propisanih ovim zakonom za ispitivanje dozvoljenih količina štetnih opasnih tvari u tlu i vodi za navodnjavanje, kao i ispitivanje plodnosti tla;
- način i uvjete korištenja pašnjaka i pojilišta;
- izdavanje urbanističkih suglasnosti u skladu sa odredbama ovoga zakona, odnosno provjerava da li je prethodno pribavljena poljoprivredna suglasnost i plaćena naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta;
- provjerava je li pribavljena suglasnost Županijskog ministarstva za provedbu edukacijskog programa;
- vođenje evidencija koje u skladu s odredbama ovoga zakona vode gradska/općinska tijela.

Županijski poljoprivredni inspektor poduzima i druge mjere, odnosno obavlja druge radnje za koje je ovim i drugim zakonima i propisima ovlašten.

Članak 132.

Ako utvrdi daje prekršen ovaj zakon ili propis donesen na temelju ovoga zakona, županijski poljoprivredni inspektor ima pravo i obvezu:

- rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku;
- zabraniti uporabu poljoprivrednog zemljišta za druge namjene, osim ako je po zakonu ili propisu izdanom po osnovu zakona, dozvoljena uporaba u druge svrhe;
- zabraniti zagađivanje poljoprivrednog zemljišta pri njegovom korištenju i narediti povrat istog u prethodno stanje, o trošku onoga koji je prouzrokovao zagađivanje;
- narediti sanaciju napuštenih iskopa pijeska i drugih kopova na poljoprivrednom zemljištu i sanaciju zemljišta privremeno korištenog za druge namjene;
- narediti izvođenje hidrotehničkih radova kojima će se uspostaviti prvobitni vodni režim u tlu;
- zabraniti odlaganje bilo koje vrste štetnih i opasnih tvari i vegetacijsko-proizvodnih ostataka na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika, ili drugih objekata, ako investitor nema poljoprivredne suglasnosti;
- zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih vrsta poljoprivrednog bilja i uporabu vode za navodnjavanje, ako rezultati analize pokažu daje to neophodno;
- zabraniti nomadsku ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti uporabu gnojiva i kemijskih sredstava ukoliko se analizom utvrdi da su narušena kemijska i biološka svojstva tla i kvaliteta podzemnih voda;
- podnijeti mjerodavnom tijelu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- poduzeti i druge mjere, odnosno obavljati druge radnje za koje je posebnim propisima ovlašten.

Članak 133.

Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru nadležnog poljoprivrednog inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti, te osigurati uvjete za neometan rad.

Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na zahtjev poljoprivrednog

inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za poslove inspekcijskog nadzora.

Rok iz stavka 2.ovoga članka mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Članak 134.

Ako poljoprivredni inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj zakon ili propis donesen na temelju ovoga zakona, poljoprivredni inspektor će zapisnički konstatirati nepravilnosti i nedostatke i rješenjem odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

Ako poljoprivredni inspektor utvrdi daje povredom propisa učinjen prekršaj, dužan je bez odlaganja izdati nalog odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Poljoprivredni inspektor može do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokazi.

O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stavka 3. ovoga članka, izdaje se potvrda.

Protiv rješenja županijskog poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba Županijskom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba na rješenje županijskog inspektora o upravnim mjerama odgađa izvršenje rješenja, ako ovim i posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 135.

Poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje i odmah narediti izvršenje rješenja kada utvrdi da fizička ili pravna osoba obavlja djelatnost za koju mu je radi počinjenog prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obnašanja djelatnosti.

U provedbi rješenja iz stavka 1. ovoga članka poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekt) u kojem se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke mjerodavnog organa privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

Kada je u javnom interesu potrebno poduzeti hitne mjere, odnosno spriječiti štetu koja bi mogla nastati, rješenjem poljoprivrednog inspektora može se odrediti da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

X. KAZNE NE ODREDBE

Članak 136.

Novčanom kaznom od 10.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- zemljište u građevnom području i zemljište izvan tog područja predviđenim dokumentima prostornog uređenja za gradnju ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za gradnju ne postane konačno (članak 5. stavak 6. ovoga zakona);
- izazove onečišćenje i kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta iz članka 25. ovoga zakona;
- direktno unosi vodom i zrakom štetne i opasne tvari iz članka 25. stavak 1. ovoga zakona;
- ne sanira u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od strane mjerodavne inspekcije, sva onečišćenja kontaminacije i infekcije iz članka 25. stavak 2. ovoga zakona;

- ispušta štetne i opasne tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta, kao i rabi mineralna i organska gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene, iz članka 26. stavak 1. ovoga zakona;
  - onečisti poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, iz članka 26. stavak 2. ovoga zakona;
  - ispitivanje poljoprivrednog zemljišta obavlja organizacija koja ne ispunjava uvjete iz članka 28. stavak 2. ovoga zakona;
  - ne provodi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,5 ha iz članka 31. stavak 2. ovoga zakona;
  - koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 48. stavak 3. ovoga zakona;
  - mijenja namjenu poljoprivrednog zemljišta ili ga koristi u nepoljoprivredne svrhe prije donošenja plana prostornog uređenja kojim se tom zemljištu utvrđuje namjena iz članka 49. stavak 1. ovoga zakona;
  - koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti iz članka 51. stavak 3. ovoga zakona;
  - ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 58. stavak 1. ovoga zakona;
  - provodi komasacijske i melioracijske postupke na području za koja nisu doneseni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove, kao i Program gospodarenja iz članka 73. stavak 1. ovoga zakona;
  - poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija, daje u zakup ili podkoncesiju iz članka 118. stavak 7. ovoga zakona;
- Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM.

Članak 137.

Novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 KM, kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- počinitelj štete ne plati troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta iz članka 26. stavak 2. ovoga zakona;
- ne obavlja ispitivanje plodnosti tla svakih pet godina iz članka 31. stavak 3. ovoga zakona;
- sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja pravna osoba suprotno članku 31. stavak 4. ovoga zakona;
- pravna osoba iz članka 31. stavak 4. ovoga članka ne podnese izvješće vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i mjerodavnom županijskom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja iz članka 31. stavak 5. ovoga zakona;
- vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima ne provode propisane agrotehničke mjere iz članka 32. stavak 1. ovoga zakona;
- fizička i pravna osoba čije se zemljište štiti protuerozivnim mjerama, ne plati troškove provedbe mjera iz članka 33. stavak 3. ovoga zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, obavlja fizičku diobu parcele s najmanjom veličinom od 0,5 ha, osim ako to zahtijeva opći interes utvrđen ovim zakonom iz članka 34. stavak 1. ovoga zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu uređenom arondacijom i komasacijom obavlja

- fizičku diobu usitnjavanjem parcela čija je površina manja od 1 hektara, osim u postupku izgradnje meliorativnih sustava, izgradnje javnih objekata i vraćanja zemlje po zakonskim propisima iz članka 34. stavak 2. ovoga zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 35. stavak 4. ovoga zakona;
  - izvodi edukacijski program na koji nema suglasnost županijskog ministarstva iz članka 36. ovoga zakona;
  - poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom iz članka 37. ovoga zakona;
  - ne koristi i ne obrađuju poljoprivredno zemljište na način propisan ovim zakonom iz članka 37. stavak 2. ovoga zakona;
  - se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 39. stavak 2. ovoga zakona;
  - korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države da poljoprivredno zemljište u podzakup iz članka 40. stavak 4. ovoga zakona;
  - se ne pridržavaju propisanih mjera grada/općina o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta, iz članka 41. stavak 2. ovoga zakona;
  - ne plate naknadu zbog umanjavanja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, osim u slučajevima iz članka 54. ovoga zakona za trajno ili privremeno mijenjanje namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 51. stavak 1. ovoga zakona;
  - prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 56. stavak 1. ovoga zakona;
  - daje pašnjake u podzakup iz članka 60. stavak 3. ovoga zakona;
  - ne posjeduje dozvolu za ispašu stoke iz članka 60. stavak 4. ovoga zakona;
  - se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 63. ovoga zakona;
  - ne koriste pašnjak dulje od 2 godine ili ga ne koristi na način propisan programom iz članka 63. stavak 1. ovoga zakona i ne izvijesti o tome gradske/općinske službe do 31. ožujka, iz članka 66. ovoga zakona;
  - obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 67. ovoga zakona;
  - nema zaključen ugovor sa zakupodavcem zemljišta za ispašu stoke iz članka 68. stavak 1. ovoga zakona;
  - ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 81. stavak 3. ovoga zakona;
  - obavlja izgradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje suprotno propisima o izgradnji objekata iz članka 84. ovoga zakona;
  - ne osigura održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta iz članka 86. stavak 1. ovoga zakona;
  - ne koristi sustav za navodnjavanje u skladu sa Programom iz članka 88. ovoga zakona;
  - projekt poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljišta, izrađuje pravna osoba suprotno članku 92. stavak 3. ovoga zakona;
  - nema suglasnost na projekt rekultivacije iz članka 93. stavak 3. ovoga zakona;
  - ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije prvo uručio ponudu građskom/općinskom tijelu na čijoj se teritoriji nalazi poljoprivredno

- zemljište iz članka 102. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu ili posjedu države daje u podzakup iz članka 105. stavak 3. ovoga zakona;
  - ne vodi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koristi iz članka 127. stavak 2. i 3. ovoga zakona;
  - na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od 9 (devet) mjeseci ne izvrše uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 143. ovoga zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM.

Članak 138.

Novčanom kaznom od 500 do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac (fizička osoba), ako:

- zemljište u građevnom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za izgradnju, ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za gradnju ne postane konačno iz članka 5. stavak 6. ovoga zakona;
- ako ispušta ili odlaže štetne i opasne tvari na poljoprivredno zemljište, te nepravilno upotrebljava mineralna i organska gnojiva i sredstva za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene iz članka 25. stavak 2. i 3. ovoga zakona;
- ne obavlja obveznu sustavnu kontrolu ispitivanja plodnosti tla iz članka 31. stavak 2. ovoga zakona;
- ne provodi mjere suzbijanja poljskih šteta na način propisan člankom 35. stavak 2. ovoga zakona;
- se ne pridržava propisanih mjera općine o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta iz članka 35. stavak 2. ovoga zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 35. stavak 4. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom iz članka 37. ovoga zakona;
- ne koristi i ne obrađuje poljoprivredno zemljište na način propisan ovim zakonom iz članka 37. stavak 2. ovoga zakona;
- korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, ne donesu Program korištenja iz članka 39. stavak 1. ovoga zakona;
- se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 39. stavak 2. točka 3. ovoga zakona;
- ne osigura upotrebu zemljišta na način propisan u članku 42. stavak 2. ovoga zakona, a o tome ne informira gradski/općinski organ o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 48. stavak 3. ovoga zakona;
- koristi obradivo poljoprivredno zemljište od 1 do 4 bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe,
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti

- županijskog ministarstva iz članka 51. stavak 3. ovoga zakona;
- ne plati naknadu zbog umanjena vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, osim u slučajevima iz članka 54. ovoga zakona za trajnu ili privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 53. stavak 1. ovoga zakona;
  - ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 56. stavak 1. ovoga zakona;
  - ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 58. stavak 1. ovoga zakona;
  - korisnik pašnjaka u vlasništvu Federacije daje pašnjak u podzakup iz članka 60. stavak 3. ovoga zakona;
  - ne posjeduje dozvolu za ispašu stoke iz članka 60. stavak 4. ovoga zakona; obavlja privođenje pašnjaka drugoj kulturi bez gospodarsko-tehničke dokumentacije i bez suglasnosti županijskog ministarstva iz članka 61. stavak 4. ovoga zakona;
  - se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 63. ovoga zakona;
  - ne koristi pašnjak dulje od 2 godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 63. stavak 2. ovoga zakona i ne izvijeste o tome gradske/općinske službe do 31. ožujka, iz članka 66. ovoga zakona;
  - obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 67. ovoga zakona;
  - nema zaključen ugovor sa zakupodavateljem zemljišta za ispašu stoke iz članka 68. stavak 1. ovoga zakona;
  - ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 81. stavak 3. ovoga zakona;
  - obavlja izgradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje, suprotno propisima o gradnji objekata iz članka 84. ovoga zakona;
  - projekt poboljšanja kvalitete obradivog poljoprivrednog i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljište, izrađuje pravna osoba suprotno članku 92. stavak 3. ovoga zakona;
  - nema suglasnost na projekt rekultivaciji izdan od strane županijskog ministarstva iz članka 93. stavak 3. ovoga zakona;
  - ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište, od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije uručio ponudu gradskom/općinskom organu na čijoj se teritorij i nalazi poljoprivredno zemljište, iz članka 102. ovoga zakona;
  - poljoprivredno zemljište u vlasništvu države da u podzakup iz članka 105. stavak 3. ovoga zakona;
  - ne postupi sukladno članku 127. stavak 1. i 2. ovoga zakona;
  - na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od 9 mjeseci ne izvrše uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 143. ovoga zakona.

Članak 139.

Sredstva dobivena od novčanih kazni za prekršaje i izrečenih zaštitnih mjera po odredbama ovoga zakona prihod su proračuna županije.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 140.

Postupci davanja u zakup, koncesije, izdavanja poljoprivredne suglasnosti i utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države započeti do stupanja na snagu ovoga zakona, dovršiti će se prema odredbama ovoga zakona.

Postupci arondacije i komasacije započeti do stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se sukladno dosadašnjim propisima.

Ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu ili posjedu države, sklopljeni i ovjereni prije stupanja na snagu ovoga zakona, važe do isteka ugovorenog roka, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 141.

Na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva dužni su u roku od 9 mjeseci obaviti uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i obaviti rekultivaciju zemljišta.

Članak 142.

Pravnim osobama, koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imale pravo korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države to pravo prestaje: danom proteka roka određenog ugovorom o davanju na korištenje tog zemljišta i danom donošenja odluke o davanju u zakup tog zemljišta, odnosno danom otuđenja tog zemljišta.

Pravna osoba nastala pretvorbom društveno pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka, dužna je o tome izvijestiti Županijsko ministarstvo u roku od 30 dana od dana obavljene pretvorbe, a radi uređivanja odnosa u svezi s daljnjim korištenjem poljoprivrednog zemljišta.

Ukoliko pravna osoba, nastala pretvorbom društveno pravne osobe, ne postupi u skladu sa stavicama 1. i 2. ovoga članka smatra se da protupravno koristi poljoprivredno zemljište.

Pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su, u roku od 30 dana od dana prestanka prava korištenja, poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu ili prenijeti na upravljanje gradu/općini na čijem području se nalazi poljoprivredno zemljište.

Članak 143.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu Županije Posavske ("Narodne novine Županije Posavske, broj 2/00).

Članak 144.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Županije Posavske".

Broj:
Domaljevac:

Predsjednik

Blaž Župarić

Obrazloženje

Poljoprivredno zemljište je osnovni i ograničeni resurs za obavljanje poljoprivredne proizvodnje i proizvodnje hrane uopće. Pitanje poljoprivrednog zemljišta iziskuje iznalaženje optimalnog modela upravljanja zemljišnim resursom i, u pravilu, zahtjevne reforme zemljišne politike. Zemljište u državnom vlasništvu i neobrađeno poljoprivredno zemljište u privatnom vlasništvu su važna pitanja upravljanja zemljišnim resursima.

Na snazi je Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 52/09) čija je primjena u praksi pokazala da postoje određene nejasnoće i zapreke koje usporavaju proces raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Upravljanje, zaštita, korištenje, raspolaganje i druga pitanja u svezi poljoprivrednog zemljišta uređena su navedenim propisom, ali se u praksi zbog složenosti i nekonzistentnosti postupaka i različitih interesa sporo i teško realiziraju.

Donošenjem ovog Zakona otklonile bih se određene nejasnoće i zapreke u procesu korištenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Prvenstveno bi se olakšala dostupnost državnog poljoprivrednog zemljišta poljoprivrednim proizvođačima kroz jasno utvrđene postupke, uvjete i kriterije, uz potrebne kontrole i legislativno utvrđenu mogućnost donošenja odluka po provedenom postupku nadzora kod uočenih kršenja odredbi istog. Također, uredilo bi se i pitanje neobrađenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu uz prihvatljive mjere za njegovo stavljanje u proizvodnu funkciju i druga pitanja čime bi se utjecalo na smanjenje resursa poljoprivrednog zemljišta, degradaciju i poboljšanje plodnosti i strukture tla, jačanje sustava monitoringa poljoprivrednog zemljišta, te omogućio ostanak ljudi i osigurao rad poljoprivrednih proizvođača.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva